

INDRE NØRREBRO

Kvarterplan 2014 - 2019
for Områdefornyelsen Indre Nørrebro

UDKAST
20. AUGUST
2014

Vision for kvarteret

Handlekraft og kreativitet skal de næste år skabe et Nørrebro, hvor der er plads til alle. Et kvarter, hvor der er mod til at tage ansvar for de svageste og vilje til at gå forrest når nye løsninger for byens liv og byrum afprøves.

Kvarteret er et af Københavns tætteste med nørrebroere fra hele verden og daglige gæster, der nyder at bruge kvarteret døgnet rundt og året rundt. Mennesket er i centrum, når byens rum indrettes til ophold, leg og fællesskab og når vi skaber sammenhæng og åbenhed mellem gårdene, gadens rum, parker og pladser.

Rammerne og mulighederne omkring Blågård Skole skal åbnes mod kvarteret og Hans Tavsens Park, og skolens rolle i kvarteret styrkes som grundlaget for venskab og kendskab på tværs af sociale og kulturelle skel. Kvarteret skal hænge bedre sammen med passager og byrum, der, på tværs af ejerformer, fremhæver kvarterets historie og muligheder.

Flere frodige baggårde med dyreliv og grøntsager og kvarterets pladser og gader med ophold og leg skal på innovativ vis skabe trygge byrum for alle og håndtering byens klimaudfordringer og stigende regnmængder.

Kvarterets fremtid er børn og unge, og de skal inddrages i udviklingen og lære at deltage og tage ansvar for deres kvarter og deres egen udvikling.

Et tæt samarbejde mellem alle skal løfte kvarteret, hvor nørrebroere, foreninger og butiksejere, samarbejder med boligorganisationer og Københavns Kommunes mange indsatser om at finde langtidsholdbare løsninger på eksisterende udfordringer. Her skubbes problemerne ikke bare ud af kvarteret, men i samarbejde og dialog rækker vi ind over gamle grænser. Engagement, indflydelse og forståelse for hinandens perspektiver skal udvikle kvarteret og skabe et grønnere kvarter med plads til alle.

UDGIVET AF *Områdefornyelsen Indre Nørrebro 2014*

GRAFIK OG LAYOUT *Birgitte Wester*

FOTOS *Københavns Kommune, Ursula Bach, Anja Meier Sandreid, DYRK Nørrebro, TagTomat, Bo Grønland og Nørrebro Lokalhistoriske Forening og Arkiv*

TEGNINGER *Ib Kjeldsmark og Ole Comoll*

Publikationen kan rekvireres hos sekretariatet for Områdefornyelsen Indre Nørrebro, indrenoerrebro@tmf.kk.dk eller downloades på www.kk.dk/omraadefornyelsennoerrebro

*Områdefornyelsen Indre Nørrebro
Teknik- og Miljøforvaltningen
Københavns Kommune*

FORMANDSKABETS OG BORGMESTERENS FORORD [SIDE 06](#)

KOMMUNALE STRATEGIER [SIDE 08](#)

ÉT KVARTER - TO OMRÅDEFORNYELSER [SIDE 10](#)

LIDT OM KVARTERET [SIDE 12](#)

INDRE NØRREBROS DNA [SIDE 14](#)

INDSATSER, PROJEKTER OG METODER [SIDE 16](#)

BYENS RUM [SIDE 18](#)

BLÅGÅRDSVISIONEN [SIDE 20](#)

TRAFIKPLAN FOR HELE KVARTERET [SIDE 26](#)

BYGNINGSFORNYELSE [SIDE 28](#)

BY- OG HANDELSLIV [SIDE 30](#)

RANTZAUSGADE [SIDE 32](#)

GRIFFENFELDSGADE [SIDE 34](#)

DET LOKALE ERHVERVSFÆLLESSKAB [SIDE 36](#)

DEN GRØNNE STENBRO [SIDE 38](#)

DEN INDRE STI [SIDE 40](#)

URBAN FARMING [SIDE 42](#)

HELHEDSPAN FOR SKYBRUD [SIDE 48](#)

NYE FÆLLES GÅRDHAVER [SIDE 50](#)

SKOLEN SOM DRIVER [SIDE 52](#)

BLÅGÅRD SKOLE - KVARTERETS SKOLE [SIDE 54](#)

BROBYGGENDE AKTIVITETSPARTNERSKABER [SIDE 56](#)

GRØNT KULTURCENTRUM - BYRUMSVISIONS OG FINANSIERINGSPLAN [SIDE 58](#)

PLADS TIL ALLE [SIDE 64](#)

AKTIVITETSPULJE FOR INKLUSION [SIDE 66](#)

FOLKETS PARK [SIDE 68](#)

KUNST OG FORTÆLLINGER FRA INDRE NØRREBRO [SIDE 70](#)

BEDRE FORHOLD FOR HJEMLØSE [SIDE 72](#)

PULJE FOR TRYGGE BYRUM OG LOKALE MØDESTEDER [SIDE 74](#)

UNGES VEJ TIL VOKSENLIVET [SIDE 76](#)

METODE [SIDE 78](#)

EVALUERING OG BASELINE [SIDE 80](#)

BUDGET OG INVESTERINGSPLAN [SIDE 82](#)

OMRÅDEFORNYELSENS ORGANISERING OG SEKRETARIAT [SIDE 84](#)

BEGREBSAFKLARING OG INDSATSOMRÅDERNES FYSISKE PLACERING [SIDE 86](#)

6

Formandskabets forord

I de kommende fem år skal der være områdefornyelse i vores kvarter. Her i kvarterplanen kan du se, hvilke steder og udfordringer, dine naboer har besluttet at sætte fokus på.

Det handler om at skabe bedre forhold for bydelens skolebørn, gøre området grønnere og få det hele til at hænge bedre sammen fra Blågårdsgade til Rantzausgade. Det handler også om at nedbryde skel, skabe arbejdspladser og løfte vores kvarter – særligt for dem, der har mindst.

Områdefornyelsen skal ikke vende op og ned på alting, men styrke alt det, vi elsker ved Nørrebro. Derfor skal forandringerne ske med respekt for historien og stemningen her. Og så skal vi selvfølgelig udnytte vores særlige sammenhold.

Der er nogle bundne udfordringer i arbejdet. Blandt andet skal kvarteret forberedes bedre på kraftige regnskyl, og vi har nogle trafikproblemer, der skal løses. Men en stor del af Områdefornyelsen kan du selv være med til at præge, sammen med dine naboer.

Vores kvarter er kreativt og med mange ildsjæle. Vi har mange visioner og drømme - også flere end der er penge til lige nu. Tidligere har områdefornyelser haft held til at flerdoble det oprindelige budget med hjælp fra puljer og fonde. Det tror vi på, at vi også kan. Så det er ok at drømme.

Hvis vi engagerer os og hjælpes ad, så kan Områdefornyelsen være en anledning til at give vores nærområde et langtidsholdbart løft og styrke det lokale fællesskab.

Vi har brug for dine erfaringer, dine idéer og dit engagement. Så vi håber, at du vil være med. Vi vil i hvert fald gøre alt, hvad vi kan, for at du bliver hørt. For det er dig som nabo, der ved, hvad vores kvarter har brug for.

Anja Sandreid, Lisbeth Bryhl og Filip Soos

Borgmesterens forord

7

Nørrebro er mangfoldighedens bydel. En tur gennem Nørrebro er en oplevelsestur for alle sanser. Her er sprudlende farver, krydrede dufte, lyden af stemmer der taler alverdens sprog og smagen af køkkener fra hele kloden. Den mangfoldighed er Nørrebros sjæl, og det skal den fortsat være. Men Nørrebro er også en bydel med udfordringer. Bydelen trænger til et løft på flere områder, både hvad angår de fysiske rammer, de sociale forhold, den sundhedsmæssige standard og beskæftigelsen. Derfor er jeg rigtig glad for, at vi med denne kvarterplan sætter gang i et samlet løft af Nørrebro.

Det er også et ønske fra mange nørrebroere, at deres bydel får en kærlig hånd. Nørrebroerne bor tæt, de elsker deres bydel, og de har håb og drømme for deres kvarter. Byen udvikles bedst, når de folk, der bor i den, engagerer sig i, hvilken vej den skal. Nørrebroerne er gode til at engagere sig, og København skal skabe mulighederne for at de kan tage ansvaret for ikke bare udvikling af bydelen, men også for hvordan den fungerer bagefter.

De fysiske rammer spiller en vigtig rolle for et kvarters velbefindende. Nørrebro skal være grønnere, de trafikale forhold skal være trygge og byens rum skal være indbydende for alle. Vi skal sammen skabe et byliv, hvor der er plads til den forskellighed som findes på Nørrebro.

Men et løft af Nørrebro handler om mere end fysiske rammer. København skal tænkes i helheder og på tværs af fagligheder. Folkeskolerne på Nørrebro spiller en afgørende rolle, når bydelen skal løftes. Kvarterets skoler binder børn, forældre og bydel sammen. De skaber fælles kultur og sammenhængskraft. Det lokale erhvervsliv spiller en vigtig rolle i forhold til at skabe byliv og tage socialt ansvar. Og Nørrebros sociale institutioner, kulturelle foreninger, medborgerhuse og frivillige grupper - hele Nørrebros myldrende liv skal inviteres med til at løfte Nørrebro.

Jeg har også store forventninger til samarbejdet med de almene boligforeninger, som kommer til at spille en vigtig rolle i Områdefornyelsen. Der skal

nye øjne på byggerierne fra 70'erne og 80'erne. Hvordan kan stueetagerne åbnes op og på den måde medvirke til at få skabt nogle boligområder som i langt højere grad skaber liv og aktivitet? Og hvordan udvikles pladsen mellem husene så folk har lyst til at opholde sig i det?

Endelig giver Områdefornyelsen for Indre Nørrebro en mulighed for at arbejde med klimatilpasning. Rantzausgade skal fx have et længe tiltrængt løft og her er det oplagt at tænke klimaet ind i renoveringen af gaden, både når det handler om at få regnvandet væk fra gaden, og når det handler om at mindske luftforureningen

Nørrebros særpræg og unikke sjæl skal leve videre og gå hånd i hånd med udviklingen af den brogede bydel, som har så stort potentiale for udvikling. Et potentiale, som skal udnyttes og understøttes. Jeg glæder mig til at følge arbejdet med Områdefornyelsen de næste fem år.

Morten Kabell, Teknik- og Miljøborgmester

Kommunale strategier

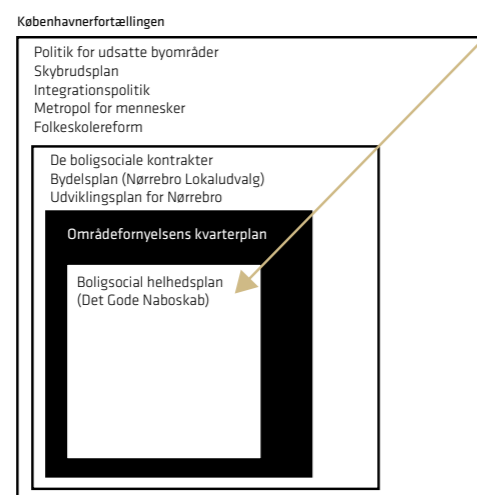

Områdefornyelsen Indre Nørrebro skaber synergi mellem kvarterets lokale ønsker og Københavns Kommunes drifts- og byudviklingsstrategier. Med anlæggelsen af metrostationer ved Nuuks Plads og Nørrebros Runddel, åbningen af Assistents Kirkegård og udviklingen af Nørrebrogade er Indre Nørrebro omkranset af byudviklingstiltag, der vil styrke sammenhængen med de omkringliggende kvarterer samt kvarterets rekreative, sociale og bylivsmæssige kvaliteter.

Kvarterplanen indskrives i flere af Kommunens politikker og strategier, hvor de centrale politikker og strategier er:

METROPOL FOR MENNESKER

Københavns Kommune vil være verdens bedste by at leve i. Byen skal være bæredygtig og have byrum, der inviterer til et mangfoldigt og unikt byliv. Gennem tre overordnede mål; 'Mere byliv for alle', 'Flere går mere' og 'Flere bliver længere' vil Områdefornyelsen Indre Nørrebro have fokus på at styrke kvarterets særegenhed som et særligt og centralt sted i København i tråd med kvarterets DNA. Derudover skaber Områdefornyelsen byliv, der styrker kvarterets mangfoldighed og rummelighed.

POLITIK FOR UDSATTE BYOMRÅDER

Indre Nørrebro er et af Københavns seks udsatte byområder, hvor Områdefornyelsen understøtter den tilhørende Udviklingsplans mål om at skabe et levende og sammenhængende Nørrebro, at skabe et trygt Nørrebro og udvikle en stærk og samlende folkeskole. Derudover arbejder Områdefornyelsen, i forlængelse af Udviklingsplanen, med erhvervsfremme, inklusion og tryghed i tæt dialog med borgere, almene boligorganisationer og centrale kommunale aktører.

FOLKESKOLEREFORMEN

Folkeskolereformen sætter fokus på øget faglighed og trivsel på tværs af sociale skel. En central indsats er at skabe en længere og mere varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring. Områdefornyelsen Indre Nørrebro bidrager til denne indsats ved at gøre Blågård Skole til et kulturelt samlingspunkt for alle kvarterets beboere og dermed styrke sammenhængskraften i kvarteret. Folkeskolereformens mål om understøttende undervisning understøttes af Områdefornyelsen gennem puljer til stærke faglige partnerskaber mellem skole, klubber, foreninger og erhvervsliv, der kan udvikle aktiviteter og undervisning, samt ved at etablere fysiske faciliteter, der styrker brugen af arealerne omkring skolen.

KLIMAPLANEN OG SKYBRUDSPLANEN

Københavns Kommune skal håndtere de fremtidige klimaforandringer med større mængder nedbør, varmere vejr og øget vandstande. Områdefornyelsen bidrager til innovation og implementering ved at skabe synergi

mellem Kvarterplanens anlægsprojekter og Skybrudsplanens handlingsplaner.

SAMARBEJDE MED DE ALMENE BOLIGORGANISATIONER

Områdefornyelsen Indre Nørrebro prioriterer samarbejdet med de almene boligorganisationer højt, og søger synergi mellem Områdefornyelsens anlægsprojekter og boligorganisationernes fysiske helhedsplaner gennem tidlig dialog, strategisk programmering og fundraising. Områdefornyelsen samarbejder med Det Gode Naboløb omkring udsatte unge og børnefamilier samt ved at bidrage til opfyldelsen af målsætningerne i kontrakterne om boligsocialt samarbejde.

BYDELSPLANEN FOR NØRREBRO

Lokaludvalgene har siden 2011 udarbejdet bydelsplaner, der prioriterer lokale ønsker til projekter og indsatser. Områdefornyelsens indsatser tager afsæt i Nørrebros Bydelsplan om flere aktive børn i Nørrebros idrætsforeninger, en kvartermanager på Nørrebro, jobskabelse for unge, tryghed for alle på Nørrebro samt projekterne Moving Line og Mellemrummet.

Ét kvarter – to områdefornyelser

Områdefornyelsen Indre Nørrebro består af to områdeprojekter: Rantzausgadekvarteret og Blågårdskvarteret. For at skabe størst mulig synergi mellem indsatserne og for at kunne håndtere de problemstillinger, der går igen på tværs af kvarteret, er de to områdeprojekter samlet i én kvarterplan og vil blive varetaget af ét sekretariat.

De to områder opleves af de fleste beboere som et samlet kvarter med en fælles identitet, og at de fleste problemstillinger er gældende begge steder. Dykker man lidt ned i det statistiske materiale, bliver det dog tydeligt, at der er væsentlige forskelle i de udfordringer, de to områder står overfor. Derfor har Områdefornyelsen Indre Nørrebro fokus på to temaer, der især knytter sig til hvert sit område: Byliv i Rantzausgadekvarteret og tryghed i Blågårdskvarteret. Omend begge temaer ønskes i begge områder.

RANTZAUSGADEKVARTERET: BY- OG HANDELSLIV

Fokus er på udviklingen af det spirende by- og handelssliv omkring Rantzausgade, Griffenfeldsgade og Hans Tavsens Park. Desuden er der et generelt fokus på erhvervsudvikling. Rantzausgadekvarteret har et aktivt erhvervs- og kulturliv. Der er mange mindre virksomheder og lokale initiativer i kvarteret, men det kommer ikke altid til udtryk, når man færdes i området. Områdefornyelsen vil derfor iværksætte fysiske og sociale tiltag, der fremmer udviklingen af handelslivet. Visionen for området er at forny handeleggaderne og fremme en mangfoldig og kreativ erhvervsprofil ved at understøtte de tilstedeværende aktørers arbejde og skabe nye oplevelser i gadebilledet. Børnefamilierne spiller en stor rolle i udviklingen af Rantzausgadekvarteret, og den samlede indsats i kvarteret vil derfor have et særligt fokus på netop dem. Udviklingen af kvarteret skal ske med hensyn til kvarterets lokale særpræg, kulturelle mangfoldighed og mange sociale kontraster.

Rantzausgade udgør en stor del af områdets identitet. Gaden har et spirende handelssliv med spisesteder og små iværksættervirksomheder. Men gadens udseende og vejens forløb giver en kedelig oplevelse, og behovet for et mere

nuanceret og spændende udseende er stort. Også Griffenfeldsgade er en aktiv handelsgade i kvarteret. Gaden har en unik somalisk identitet, der bringer liv og aktivitet ind i området, og som understreger den mangfoldighed, der kendetegner kvarteret. Begge gader har et stort udviklingspotentiale, og hvor Rantzausgade kan blive et handelsstrøg, kan Griffenfeldsgade udvikle det etniske udtryk fx gennem markeder i gaden i forbindelse med Folkets Park.

Hans Tavsens Park er det største grønne område i kvarteret og ligger i forbindelse med Assistents Kirkegård, som er uden for Områdefornyelsens fysiske afgrænsning. Hans Tavsens Park har et kæmpe potentiale for at blive et samlingspunkt for kvarterets familier, børn og unge tilknyttet de tre omkringliggende skoler. Parkens størrelse og de omkringliggende skoler giver mulighed for at skabe et byrum, der både byder på gode aktive oplevelser i fællesskab med andre samt rolige rekreative stunder i grønne omgivelser. Områdefornyelsen vil blandt andet arbejde tæt sammen med Blågård Skole, der kan åbnes mod Hans Tavsens Gade og -Park og bruges aktivt i den sociale og kulturelle udvikling af området. Samarbejdet med skolen og udviklingen af området har fokus på at aktivere og engagere de mange lokale børnefamilier. Derfor vil der også være en målrettet indsats for at inddrage dem i udformningen af parken.

BLÅGÅRDSKVARTERET: TRYGHED

Omkring Blågårdsgade og Stengade er der særligt fokus på udviklingen af byrum, der samler kvarteret, og som er med til at skabe trygge rammer for mødet mellem beboerne. Tryghedsindekset 2014 viser, at der er faldende utryghed på Indre Nørrebro. Når der alligevel er et behov for at arbejde målrettet med tryghed, så skyldes det at kvarteret faktisk ligger et stykke over Københavns gennemsnit, når det gælder både anmeldt kriminalitet, oplevet kriminalitet og andelen af beboere, der føler sig utrygge i aften- og nattetimerne. Dette fremgår af Københavns Kommunes Tryghedsindeks 2014. Dertil kan man lægge forældres bekymring for deres børns fremtid og kvarterets mange udsatte unge.

ÉN KVARTERPLAN – TO BUDGETTER

De økonomiske midler til Områdefornyelsen Indre Nørrebro er bevilget som kr. 29,5 mio. til Rantzausgadekvarteret og kr. 25,5 mio. til Blågårdskvarteret og under forudsætning af, at midlerne benyttes til at håndtere hvert områdes specifikke udfordringer.

Det er derfor væsentligt at holde de to budgetter adskilte, også her i Kvarterplanen. Ved hvert enkelt projekt er det derfor markeret med ikonerne vist til højre, om projektet hører under Rantzausgadekvarteret, Blågårds kvarteret eller dem begge.

R

Budgetposter, der tages fra Rantzausgadekvarterets budget er markeret med et 'R' i en rød cirkel.

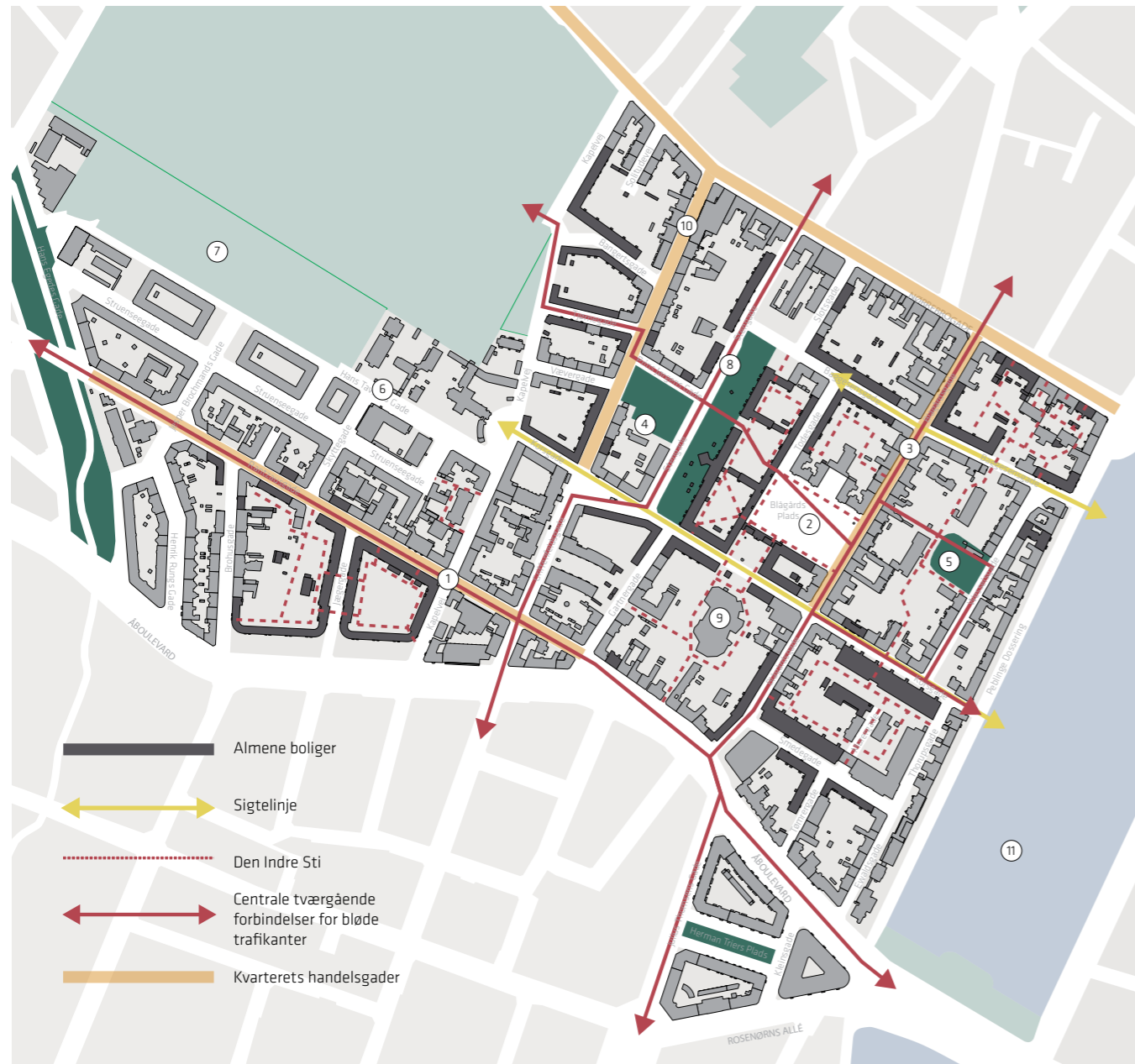
B

Ved de enkelte projekter er budgetposter, der tages fra Blågårdskvarterets budget markeret med et 'B' i en blå cirkel.

Indre Nørrebro er en del af Københavns tætte by.

Områdefornyelses areal er afgrænset af Peblinge Dossering, Nørrebrogade, Åboulevard, Jagtvej og Nørrebrøparken med den grønne cykelforbindelse. Tre karreer omkring Herman Triers Plads er med i projektområdet.

Adskilt af søerne ligger Indre Nørrebro tæt op af Københavns centrale bymidte omkring Nørreport station og de centrale strøggader. Mod øst finder vi Østerbro med Panuminstituttet, Rigshospitalet, Fælledparken og Idrætsparken. Mod vest grænser kvarteret op mod en af Københavns mest befærdede veje, Åboulevard, og Frederiksberg Kommune med Niels Brock Gymnasium og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Mod nord Nørrebrøparken, Nørrebro Station.

På grænsen af kvarteret åbner der i 2018 to nye metrostationer på hhv. Nuuks Plads ved Landsarkivet og Nørrebros Runddel. Metrostation ved Forum er en eksisterende metrostation tæt på Herman Triers Plads.

UDVALGTE VIGTIGE STEDER

① Rantzausgade er kvarterets travle trafikåre med tilløb til en god hverdagsgade. Her færdes dagligt tusinder af cyklister og buspassagerer. Gaden rummer to store dagligvarebutikker, bagere, cykelhandlere, frisører, en ungdomskirke og en række spisesteder og barer. Gadens trafikale udfordringer er vigtige at få løst.

② Blågårds Plads er et af kvarterets identitetsmarkører. Et samlingssted for hele København. Her mødes man til demonstration og hverdags snak med naboerne. På pladsen ligger kvarterets kulturhus og bibliotek, og der er gangforbindelse videre til Folkets Park og kvarterets idrætshal, Korsgadehallen. Pladsens kant er kranset af figurer fra arbejdernes hårde liv. I 2020 bliver pladsen i sin nuværende form 100 år.

③ Blågårdsgade er kvarterets cafégade. Her er et livligt café-, bar-, restaurant- og handelsmiljø, som tiltrækker besøgende fra hele København.

④ Folkets Park og Folkets Hus blev grundlagt i 1971 som et initiativ fra kvarterets beboere efter nedrivning af en boligbebyggelse. I mange år har Folkets Hus og dets brugere sat deres præg på parken med aktiviteter. Parken bruges i dag livligt af hjemløse afrikanere, cross-fit entusiaster, unge mænd og enkelte børn og unge. Grundet uoverensstemmelser mellem brugerne af huset, har huset været lukket siden efteråret 2013, men blev genåbnet i foråret 2014 med ønsker om at tiltrække andre brugere til parken og huset.

⑤ Wesselsgadekarréens gård er en af kvarterets store og grønne gårde med offentlig adgang. Den blev anlagt i 1985, da de kraftige saneringer i 1970-80'erne skabte plads hertil i den tætte by. I dag er

den en frodig oase med en bemandet legeplads på Wesselsgade, erhverv i den omkringliggende karré og uddannelsesinstitutioner.

⑥ Blågård Skole er kvarterets distriktskole med ca. 500 elever. Den består oprindeligt af to skoler; Hellig Kors Skole og Blågård Skole. I 2008 blev de to lagt sammen til én; Blågård Skole. Det er en skole med mange tosprogede elever.

⑦ Hans Tavsens Park anlagdes i 1909. Siden 1966 har parken været fredet med henblik på at bevare den som et rekreativt grønt område. Der ligger tre store uddannelsesinstitutioner langs parken; Nørrebro Park skole, Det fri gymnasiums HF og Blågård skole. Hans Tavsens Park er ikke nogen kendt park, men en hverdagspark for kvarterets beboere. Parken huser boldbaner og to bemandede legepladser.

⑧ Stengade rummer både Folkets Park, spillestedet Stengade, en stor andel af fsb's boliger, Rud. Rasmussens Snedkeri og kvarterets eneste helårsnatherberg, Kirkens Korshærs natcafé. Den nuværende bussluse i Stengade har betydet, at den gennemkørende trafik er faldet markant på trods af, at den ikke virker optimalt.

⑨ Korsgadehallen er bygget i 2006. Hallen bruges af borgere fra kvarteret og fra hele København. Hver uge afholdes Folkekøkkenet for hele kvarteret.

⑩ Griffenfeldsgade er en af kvarterets tre handlegader og kaldes i folkemunde lille Mogadishu på grund af den store andel af østafrikanske butikker. Gaden fungerer som socialt samlingssted for østafrikanere fra hele øresundsregionen.

⑪ Søerne, Nørrebrøparken og Assistens Kirkegården ligger udenfor Områdefornyelsens projektområde, men fungerer som kvarterets rekreative arealer. Søerne bruges som promenade for både løbende, gående og cyklende. Assistens Kirkegården er kvarterets stille rum og bruges til bl.a. picnic og gåture. Nørrebrøparken bruges til grill og aktiviteter af mange unge.

Indre Nørrebro's DNA

Indre Nørrebro er et sted, som de fleste kender og har en mening om. Hvad enten det er erfaringer, man selv har gjort sig, eller om de kommer fra den mediedækning, området har tiltrukket sig. Der er mange fortællinger fra og om Kvarteret, men hvad er egentlig den sande historie og er der kun én af den slags? Næppe. Sandheden er, at Nørrebro er et stort sammensurium af oplevelser, kulturer og værdier. Det er en mangfoldighed, der værdsættes meget højt.

"Jeg mangler et ungdomshus på Jagtvej 69, det er ikke så meget ungdomshuset. Det er mere det, det repræsenterer. Det er det, jeg har sagt før med rumligheden. Jeg synes, det er en falliterklæring, at vi ikke kan rumme et ungdomshus i vores bydel. Det synes jeg sgu, der er nødt til at være plads til. Jeg synes, Nørrebro skal kunne rumme alle. Også at Pia Kjærsgaard kommer på besøg."

"Det er en tilflyttertilløjelighed, at vi skal forstå hinanden. Nørrebro-tilgangen til det er meget firkantet sat op, 'fuck, vi er ligeglade med at forstå hinanden. Du skal bare respektere, hvem jeg er, og så skal vi nok også respektere, hvem du er!'"

"Her er det sgu mere unormalt at høre dansktop musik end at gå i burka."

"Det jeg synes, der kendetegner Nørrebro, er den der respekt. At det er ok, at folk laver noget mad i opgangen, som ikke lugter af flæskesteg. Rummelighed ift. hvis der er en, der gerne vil holde en 40 års fødselsdag eller hvis der er nogen, der sidder på en altan og drikker, så siger jeg bare: Kom op og tag en bajer. Sådan ved jeg, at det ikke er alle steder."

"Jeg synes det er dejligt at bo på Nørrebro, jeg kan ikke undvære Nørrebro. Jeg er vant til det her sted. Her er mine venner. Det er dejlige mennesker, man møder på gaden."

"Der er et eller andet hyggeligt ved den der undergrundskultur. Det ville gøre Nørrebro kedelig, hvis vi slet ikke havde det. Jeg synes, det er vigtigt, også med Det Fri Gymnasium, at der er nogle tilholdssteder på Nørrebro, hvor man kan dyrke det. På den måde passer det mig fint, at alle de fine forstadsunger kommer til Nørrebro og går amok. Det giver noget liv og plads til, at man stikker ud."

"Det gør mig glad, at Nørrebro er så levende og divers. Det med at gå op ad Blågårdsgade på en sommerdag, man skal bare frem og tilbage, men så møder man syv man kender, som sidder og hænger ud. Jeg synes også, det er rimelig unikt, at det kan være så smart, intellektuelt og kreativt, men at der så samtidig er plads til alle de skæve eksistenser."

FAKTA

Der er ca. 13.600 beboere i området.

Kvarteret har en meget ung beboergruppe med en stor andel børn og unge. Faktisk er Indre Nørrebro det kvarter med flest børn pr. m².

20 pct. af beboerne på Indre Nørrebro modtager SU, hvilket er det næsthøjeste i Københavns kvarterer. Langt de fleste af disse er tilflyttere, da kun en lav andel af beboere, der er opvokset i kvarteret, tager uddannelse eller er i arbejde.

Klubsøgningen i kvarteret er kun på 21 pct. mod resten af København, som er på 55 pct.

Ledigheden blandt beboerne på Indre Nørrebro er på 13,1 pct., hvilket er det næsthøjeste i København.

Kvarteret har en høj andel beboere med anden etnisk baggrund end dansk, og 68 pct. af eleverne på Blågård Skole er tosprogede.

INDSATSER, PROJEKTER OG METODER

Kvarterplanen er opdelt i fem indsatsområder og gennemføres med fokus på øget samarbejde mellem kvarterets aktører, hvor særligt fire metoder skal styrke samarbejdet. De fem indsatsområder favner 26 projekter, hvoraf tre fyrtårnsprojekter skal styrke kvarteret på tværs af indsatsområder og strategier.

De fem indsatsområder er Byens rum, som er fysiske projekter i byens rum af strukturel og byrumsarkitektonisk karakter, hvor målet er at styrke rammerne for et rummeligt og attraktivt byrum med byliv. Herunder er også bygningsfornyelsen placeret.

Det er By- og handelsliv, hvor målet er at styrke vækst, byliv og tryghed gennem en kombination af fysiske projekter og samarbejder med fokus på et økonomisk og socialt bæredygtigt kvarter.

Den grønne stenbro styrker livskvalitet, sundhed og hverdagsliv gennem en styrkelse af de nære gårdhaver, åbne gårdrum, naboskab og sociale fællesskaber med afsæt i urban farming, dyrehold og haveaktiviteter.

Skolen som driver sætter fokus på at styrke Blågårds Skole og folkeskolen som grundstenen i kvarterets sammenhængskraft med projekter, der styrker skolens fysiske miljø og samarbejder med det lokale foreningsliv, institutioner og aktive netværk i kvarteret.

Det sidste indsatsområde er Plads til alle, der har et fokus på integration og udsatte unge, hjemløse o.a. Gennem aktiviteter, sociale projekter og fysiske tiltag skal sammenhængskraften i kvarteret styrkes, så kvarteret bliver et godt og trygt sted for alle at opholde sig, leve og bo i.

Metoder: Kvarterplanen skal løfte kvarterets sammensatte problemstillinger med en helhedsorienteret tilgang til kompleksiteten og innovative løsninger skal øge samarbejdet mellem kvarterets aktører og styrke kvarteret. Kvarterplanen placerer sig i krydset mellem Kommunens overordnede strategiske mål og visioner – og stedets udfordringer og potentialer.

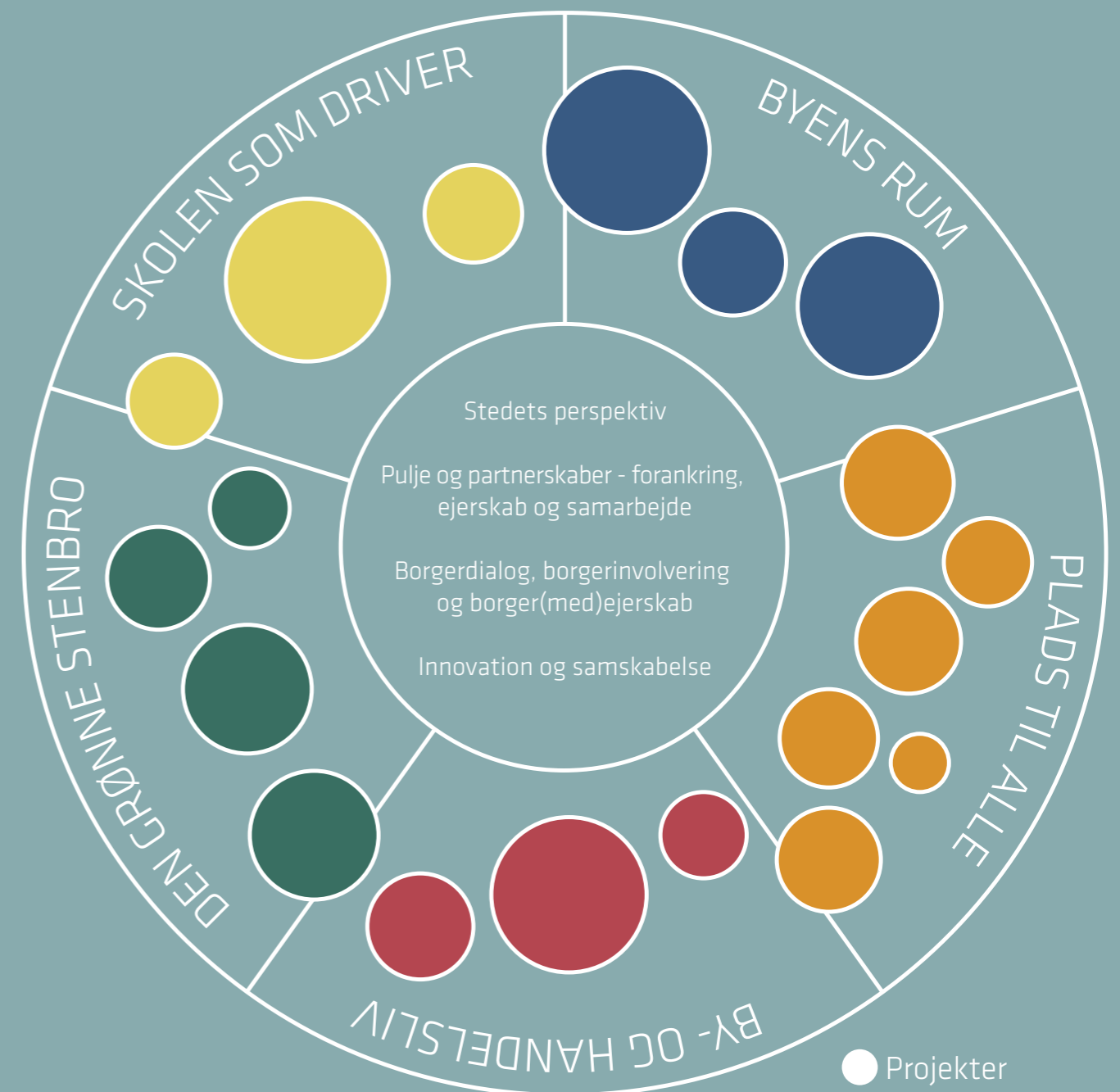
Områdefornyelsen Indre Nørrebro tager udgangspunkt i Sammen om Nørrebro og fire grundlæggende metoder:

STEDETS PERSPEKTIV

PULJER OG PARTNERSKABER

BORGERINDDRAGELSE

INNOVATION OG SAMSKABELSE

BYENS RUM

VISION: Gader, pladser og små solbeskinnede kroge danner rammerne om et rummeligt og attraktivt byliv, hvor mennesker mødes. Indre Nørrebro skal være kendetegnet af et sammenhængende og trygt kvarter med gode rammer for livet mellem husene. Den modernistiske by og brokvarteret skal flettes sammen og bidrage til gode byrum, hvor lokal identitet, byrumsforløb, centrale strøg og gode flows samt skalaforskelle er med til at styrke kvarterets åbne rum og pladser og bidrager til at skabe rammerne for et rummeligt og aktivt kvarter, hvor beboere og brugere mødes og udfolder sig.

FAKTA

I 1970-80'erne gennemgik kvarteret en bysanering for at skabe åbne, grønne gårde og bygge gode og sunde boliger med lys og luft. Brokvarterets klassiske struktur blev erstattet af større sammenhængende og modernistiske byggerier. De ensartede byggerier præger Blågårds-kvarteret med monotone og strukturelle udfordringer. I dag er omkring 25 pct. af boligmassen almene boliger bygget mellem i 1978 og 1995.

UDFORDRINGER

Kvarteret står i dag med et 'ufærdigt' præg. Forskellige planer er blevet gennemført i kvarteret gennem tiden, men helheden og sammenhængen mangler. Særligt i Blågårds-kvarteret er gadeforløb præget af monoton, hvor facaderne og kantzonerne er ensformige og lukkede. Sammenstødet mellem den modernistiske bygningsstruktur og brokvarteret efterlader flere 'ikke-steder' i kvarteret, der i dag præges af utryghed, og hvor der er uudnyttede potentialer og muligheder for nye byrumsløsninger.

POTENTIALER

Der er store potentialer i at revurdere udnyttelsen af lavt uudnyttede steder og forløb samt i samarbejdet om Skybrudsplanen. I kvarteret er der mange netværk og beboere med et stort engagement. Den overvejende del af de almene boliger hører under den almene boligorganisation fsb, og er således en stærk samarbejdspartner. I et samarbejde med fsb og afdelingsbestyrelserne er det med en fælles vision muligt at skabe sammenhæng i kvarteret.

KONKRETE PROJEKTER

- Blågårdsvisionen
  - Korsgade – et samlende byrumsforløb
  - Stengade – færdigbyg byen
  - Facader og kantzoner i boligejendomme
  - Blågårds Plads og Blågården – åbne facader og kantzoner
- Trafikplan for hele kvarteret
- Bygningsfornyelse

20

Blågårdsvisionen

Indre Nørrebro blev oprindeligt bygget i perioden mellem 1870 og 1880 og var blandt de første brokvarterer i København, der blev udbygget efter demarkationslinjernes ophævelse i 1852.

Den centrale del af Blågårdskvarteret rummer et super urbant bymiljø, hvor fortætninger og forbedringer kan styrke byens rumlighed og skabe flow mellem Blågårds Plads, Folkets Park, Korsgadehallen og Rantzausgade. Byens rum skal styrkes med grønt, opholdspladser og nye aktiviteter, der styrker livet mellem husene, skaber oplevelser, tryghed og muligheder for at mennesker mødes.

PROBLEMATIK

Bysaneringen blev udført efter en helhedsplan fra 1976. Under gennemførelsen var der mange beboerprotester, der afstedkom, at ikke alle planens rumlige intentioner blev eksekveret. Kombinationen af de manglende afslutninger og ikke længere tidssvarende idealer bevirker, at kvarteret i dag fremstår med større byrumsarkitektoniske mangler heraf strukturelle mangler, monotone facader og monofunktionalitet i stueetager, usammenhængende flow og forløb mellem det gamle og nyere byggeri.

LØSNING

Kvarterets byrumsarkitektoniske sammenhæng klarlægges, hvor der sættes fokus på flow, forbindelser og byrum i målet om et trygt og attraktivt kvarter. Sammenstødet mellem den modernistiske by og brokvarteret samles i en vision om en sammenhængende by både rumligt,

skalamæssigt og oplevelsesmæssigt. Centrum i visionen er Stengade, Korsgade og Blågårds Plads men i sammenhæng med hele kvarteret.

Arbejdet med byrumsvisionen skal samle kvarterets mange aktører fra nørrebroere, beboere i de almene boligafdelinger, boligorganisation, fonde til kommunale samarbejdspartnere og skabe en fælles platform for aktørernes videre handlinger. Udarbejdelsen af visionsplanen skal ske i tæt dialog med kvarterets interessenter og beboere, så der opnås en bred forankring, opbakning og interesse for visionen.

Blågårdsvisionen gennemføres som en samtlende vision og paraply for flere efterfølgende delprojekter, der endnu ikke er prioriteret, fuldt finansieret eller endeligt besluttet. Blågårdsvisionen skal undersøge, skabe visualiseringer og give byarkitektoniske svar på de vigtigste forløb, byrumsdannelserne, bygningsarkitektur og kantzoner. Skybrudsplanen, fortætninger og udtyndinger kan bidrage med potentialer til visionen

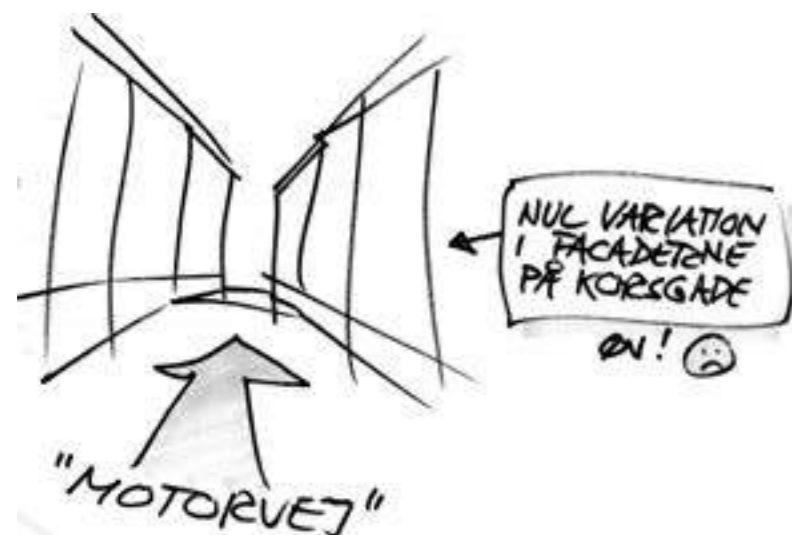
DELPROJEKTER

Korsgade – et samtlende byrumsforløb

Blågårds Plads og Blågården – åbne facader og kantzoner

Stengade – færdigbyg kvarteret

Facader og kantzoner i boligejendomme

LANGSIGTEDE MÅL

Idekatalog udarbejdes med innovative og byrumsarkitektoniske løsninger på stedets udfordringer.

Kvarterets borgergrupper og netværk føler sig inddraget i idéudviklingsprocessen.

PROJEKTMÅL

Inden udgangen af 2016 er der udarbejdet en visions- og finansieringsplan i samarbejde med fsb, afdelingsbestyrelser, fonde og øvrige relevante aktører.

Der gennemføres minimum fem arrangementer hvor målgruppen er beboere og brugere i nærområdet.

SAMARBEJDSPARTNERE

Centralt for Blågårdsvisionen er et tæt samarbejde mellem Områdefornyelsen, fsb og afdelingsbestyrelserne, Københavns Ejendomme, Københavns Kommune som plan og driftsmyndighed samt fonde.

Fsb som grundejer er central i forhold til facade/kantzoneproblematikken og eventuelle fortætninger og byrumsdannelser.

I forhold til at opnå et bredt ejerskab til Blågårdsvisionen er kvarterets øvrige netværk og brugere vigtige at inddrage.

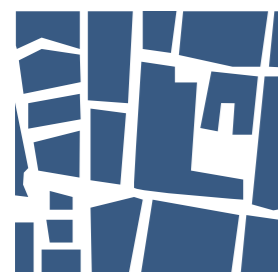
BUDGET

1.250.000 kr. med mulighed for medfinansiering fra øvrige projektdeltagere.

6.000.000 kr. til realisering og medfinansiering af byrumsvisionen.

Yderligere finansiering skal tilvejebringes for at gennemføre Blågårdsvisionen.

Delprojekt Korsgade – et samlende byrumsforløb

Korsgade skal udgøre et attraktivt, velfungerende og samlende byrumsforløb. En hverdagsgade, der binder kvarteret sammen på kryds og tværs fra Hellig Kors Kirke til Peblinge Dosseringen og mellem Korsgadehallen og Blågårds Plads. Korsgade skal bidrage til kvarterets oplevelsesværdi, tryghed og identitet. Gadens små pladser skal forbedres og understøtte ophold og mødet mellem mennesker.

PROBLEMATIK

Korsgade har i dag et monotont udtryk og karakter af en trafikkorridor med trafikale udfordringer ved Griffenfeldsgade og Stengade. Resten af gaden er oplevelsesløs med parkerede biler og gennemkørende biler i alt for høj fart. Facaderne vender overvejende gaden ryggen og fremstår monotone og lukkede.

Korsgade er i skybrudsplanerne udpeget til skybrudsboulevard mellem Hans Tavsens Park og Peblinge Dosseringen. Langs gaden er der flere pladsskikkelser, der står tomme og ubrugte hen.

LØSNING

Korsgade er anlagt som et klassisk byarkitektonisk træk, hvor Hellig Kors Kirken og Søerne udgør synlige arkitektoniske og rekreative attraktioner i hver ende af gaden. Dette træk skal fremhæves samtidig med, at der indarbejdes håndtering af regnvand og trafik i gaden – især trafikikkerheden for cyklister i svingene ved Stengade og Griffenfeldsgade.

Rekreativt og bylivsmæssigt skal gaden udfolde sine potentialer med mindre pladsskikkelser langs gadens forløb, hvilket skal styrke og bryde gadens monotoni. Den trekantede fortovsplads mellem Stengade og Griffenfeldsgade samt Den Røde Plads foran Korsgadehallen og ind til den vestlige ende af Blågårds Plads skal udvikles med fokus på at skabe rammer for fællesskaber, ophold og grønt.

Monotonien i gadens facadeudtryk nedbrydes med begrønning af facader og kantzoner. Gadens skala nedbrydes, beplantning og variation understøtter flere oplevelser, tryghed og sanseindtryk.

LANGSIGTEDE MÅL

Korsgade er et trygt og attraktivt byrum.

Korsgade afleder regnvand til Pebling Dosseringen ved skybrud.

PROJEKTMÅL

Der etableres min. to pladsskikkelser i Korsgade, der indbyder til opholds- og aktiviteter.

Korsgade opleves som et grønt og sammenhængende byrum.

Der etableres et partnerskab med HOFOR omkring skybrudsløsninger i Korsgade.

25 pct. af facaderne eller kantzonerne renoveres eller forskønnes med begrønning eller grønne gavle.

Den oplevede trafikikkerhed øges med 50 pct. for de bløde trafikanter.

25 pct. flere går og opholder sig på pladser i byrummet.

Delprojekt Stengade – færdigbyg kvarteret

Stengade skal være et attraktivt område i kvarteret, der bygger bro mellem Blågårdskvarteret og Rantzausgadekvarteret. Byrummet skal forstærke kvarterets rumlige og funktionelle kvaliteter. Fra at være en ufærdig bagside og et undefineret ingenmandsland, skal området have en ny, stærkere identitet og bidrage til sammenhæng og tryghed i kvarteret.

PROBLEMATIK

Helhedsplanen fra 1976 indeholdt planer om et stort pladslignende friareal på østsiden af Stengade og et parkeringshus på Rud Rasmussens Grund. Hverken pladsen eller parkeringshuset blev dog gennemført. Området ligger centralt i kvarteret men henstår som en bagside. En indhegnet børneinstitution bidrager ikke til stedet men vender kvarteret ryggen. Tilbage er en oplevelse af Stengade som en trafikkorridor og et overgangsrum, der udgør grænsen mellem Blågårdskvarteret og Rantzausgadekvarteret. Friarealer og parkeringsplads fremstår i dag ufærdigt og tilfældigt med tilgroede boldbaner, en nedslidt parkeringsplads, undefinerede grønne arealer, nedslidte nyttehaver, fejlbeskærte træer og utrygge hjørner.

Boligafdelingen Blågården har tidligere haft planer om et beboerhus her, men planen er ikke realiseret.

LØSNING

Den samlede visionsplan skal undersøge mulighederne for, hvordan arealerne kan færdigbygges med nye byfunktioner, aktiviteter og byrum, så struktur, udformning og identitet understøtter et mere helstøbt, trygt og attraktivt miljø. Boligafdelingen Blågårdens vision om et beboerhus sammen med muligheden for andre funktioner kan bidrage til at skabe mere byrumsmæssigt hold på området. Flow og forbindelser til Blågårds Plads indgår i projektet såvel som en trafikløsning for Stengade.

LANGSIGTEDE MÅL

Stengade er et attraktivt og trygt byrum.

Der opleves et større rummelig sammenhæng omkring Stengade, Blågården og Folkets Park.

PROJEKTMÅL

Arealerne i og omkring Stengade bliver renoveret og/eller bebygget, så der skabes en sammenhængende bystruktur, der binder Blågårdskvarteret og Rantzausgadekvarteret sammen.

Der indgås et samarbejde eller partnerskab med fsb omkring finansiering og realisering af projektet inden udgangen af 2019.

Der opnås finansiering til gennemførelse af Blågårdsvisionen.

30 pct. flere mennesker opholder sig i og omkring Stengade.

75 pct. af brugerne, der bor og færdes på Stengade, oplever gaden mere tryk.

I 1820 anlagdes Blågårdsvejen (nuværende Blågårdsplads). Korsgade anlagdes på samme tid, begge som simple jordveje uden brolægning.

Delprojekt BLÅGÅRDEN og Støberiet – åbne facader og kantzoner

I 1930 fik Nørrebro sin første primitive gadebelysning.

Blågårds Plads skal have mere liv langs pladsens kantzoner og Støberiet skal invitere kvarterets brugere indenfor med facader, der afspejler husets kulturaktiviteter og dets betydning som kulturel bro og grundlaget for kvarterets sammenhængskraft.

PROBLEMATIK

Støberiet ligger centralt på Blågårds Plads og midt på Korsgade ved Den Røde Plads integreret i den modernistiske boligbebyggelse fra 1980'erne. Der er i dag adgang fra Blågårds Plads, men stueetagen er ikke særligt indbydende. Mod Den Røde Plads og Korsgade udtrykker de små vindueshuller monoton og virker afvisende. Indgangen til Ungdommens Uddannelsesvejledning København er placeret i

bygningens gavl, men det lille vindfang signalerer ikke i tilstrækkelig grad en offentlig bygning. Facader og kantzoner langs den vestlige ende af Blågårds Plads er afvisende, og byrummet fremstår mørkt, tomt og utrygt særligt i vinterhalvåret. Den vestlige ende af pladsen fremstår som en blindgyde uden forbindelser til Stengade og Korsgade, og på pladsen mangler der gode opholdssteder og et samlet greb for pladsen.

LØSNING

I visionsplanen visualiseres muligheder for at skabe bedre flow fra Blågårds Plads til Korsgade og Stengade og nye muligheder for ophold og aktiviteter. Muligheder for at åbne Støberiet op og bryde monotonien med nye indgange til husets mange funktioner, hvor husets lagdelte opdeling udfordres, og nye løsninger anvises. En opdeling, differentiering og fremhævelse af stueetagerne kan arkitektonisk bidrage til at gøre opmærksom på husets mange funktionaliteter og bidrage til gadens variation, øget oplevelse og tryghed. Materialemonotonien brydes ved at indarbejde andre materialer i stueplan eller i hele facadehøjden. Der kan desuden arbejdes med facadebegrønning.

LANGSIGTEDE MÅL

Facaderne og kantzonerne på Støberiet og BLÅGÅRDEN gøres mere attraktive.

Husets aktiviteter gøres mere synlige og adgangen gøres lettere fra Korsgade og Blågårds Plads.

PROJEKTMÅL

25 pct. flere brugere af biblioteket, Støberiet og BLÅGÅRDEN.

Kendskabet til husets aktiviteter øges med 33 pct.

30 pct. flere mennesker opholder sig i og omkring Stengade.

Delprojekt Facader og kantzoner i boligejendomme

Gaderummene skal opleves som varierede med et særligt Nørrebro-bud på arkitektoniske løsninger på facader og kantzoner, der kobler kvarterets gamle og modernistiske facader sammen i et varieret udtryk. De modernistiske boligejendomme bygges om til varierede facader med grønt, nye materialer og flotte altaner, og i stueetagerne skabes byliv og tryghed gennem forskellige udadvendte aktiviteter og arkitektoniske løsninger.

PROBLEMATIK

Den oprindelige bygningsstruktur fra 1880'erne kan ses og opleves få steder i kvarteret, men overskygges af bysneringen og Helhedsplanen fra 1976, hvor arkitektonisk monoton, røde maskinsten og beton er det fremtrædende fysiske træk i arkitekturen. Flere gadeforløb er domineret af de modernistiske bebyggelser, og stueetagerne bidrager kun få steder til bylivet med aktive funktioner. De modernistiske bygninger vender ofte ryggen til gaderne med adgangsveje til lejlighederne fra gårdene med den konsekvens, at monotonien og fraværet af byliv forstærkes.

LØSNING

I Blågårdsvisionen prioriteres de bebyggelser, hvor der opnås størst effekt i forhold til at få større variation og nedbryde skala. Monotonien brydes gennem opdeling, differentiering, materialevalg eller ved omdannelse af stueetager til fx erhverv og foreningsaktiviteter, hvor stueetagerne fremhæves arkitektonisk som noget særligt. Indretning af de nære kantzoner med beplantning

og miniophold kan ligeledes bidrage til gadens variation, øget oplevelsesmuligheder og tryghed. Materialemonotonien brydes ved at indarbejde andre materialer i stueplan eller i hele facadehøjden. Der kan indarbejdes facadebegrønning, og altaner og franske altaner vil bidrage til variation i gadebilledet og samtidig skabe mere tryghed.

LANGSIGTEDE MÅL

Der opleves en større sammenhæng i gaderummene mellem de gamle brokvarterhuse og de modernistiske boligblokke.

Den oplevede tryghed øges i gaderne.

PROJEKTMÅL

25 pct. af de modernistiske facader ombygges med større variation.

25 pct. mere ophold ved bygningernes kantzoner.

30 pct. flere bløde trafikanter i gaderne.

Trafikplan for hele kvarteret

27

Parkerede biler og trafik er en del af storbyens rum og puls, men på Indre Nørrebro vil man gerne være et foregangseksempel på, hvordan et attraktivt og grønt kvarter forenes med storbyens biler, cykler og trafik. Forsøg og langsigtede visioner om parkeringsløsninger for biler og cykler og trafikforsøg skal skabe plads i byens rum til ophold, byliv og grønt.

PROBLEMATIK

Indre Nørrebro er i dag karakteriseret af trafikklommer med lokal intern trafik og gennemkørsel er principielt ikke muligt. Adgang og udgang til kvarteret sker fra enten Åboulevard eller Nørrebrogade, og det er ikke muligt at krydse gennem kvarteret i bil. Løsningen blev gennemført i 1980'erne, men der er gentagne problemer med busslusen i Stengade. Den trafikale fredeliggørelse af Nørrebrogade bevirker, at den trafikale situation i kvarteret er en anden end ved gennemførelsen af det sidste trafikprincip. Samtidig er den interne trafik stigende, og i de smalle gader registreres mange hurtigt kørende biler.

LØSNING

Hele kvarteret efterses i forhold til det nuværende trafikprincip. Med trafikplanen undersøges og anvises det, i hvilke gader ensretningen kan vendes, eller trafikken kan begrænses ved at indføre ensretning. Særligt Rantzausgade efterses med hensyn til spørgsmålet om ensretning og bushåndtering. Spærringen af Stengade efterses, og det undersøges om spærringen evt. kan flyttes. Ligeledes efterses den trafikale løsning omkring Folkets Hus og i Griffenfeldsgade. Korsgade har store potentialer, men fremstår i dag som en trafikkorridor med hurtigt kørende biler i begge retninger. Gode parkeringsforhold for biler og cykler skal anvises enten i parkeringshus eller på gaden, men der skal ikke være flere biler i kvarterets gader.

SAMARBEJDSPARTNERE

Nørrebro Miljøpunkt, beboere i kvarteret, handelsdrivende, MOVIA og Københavns Kommune som plan og driftsmyndighed.

LANGSIGTEDE MÅL

Kvarters gaderum gøres tryk og attraktive for bløde trafikanter.

De trafikale løsninger gøres mere overskuelige for alle trafikanter.

Der afprøves nye parkeringsløsninger for biler og cykler med øgede byrumskvaliteter.

PROJEKTMÅL

Der udarbejdes en samlet trafikplan for kvarteret, der efterfølgende vedtages af Teknik- og Miljøforvaltningen.

Der opnås finansiering for trafikplanens gennemførelse.

BUDGET

150.000 kr.

100.000 kr.

Ialt: 250.000 kr.

28

Bygningsfornyelse

Grundet saneringen af 'Den Sorte Firkant' faldt områdets beboertal i perioden 1969-84 fra ca. 16.000 til 7.900.

Bygningsfornyelse er støtte til renovering af andelsbolig- og ejerforeninger og private udlejningsejendomme. Det er et politisk prioriteret ønske i København, at alle københavnere skal kunne bo i en god lejlighed med toilet, bad og centralvarme. Sådan er det ikke alle steder i dag på Indre Nørrebro.

Langt størstedelen af den globale CO₂-udledning kommer fra verdens storbyer, og København skal som by være med til at begrænse de klimaforandringer, der er i fuld gang. Energirenovering af boligmassen med byfornyelsesmidler skal bidrage til målsætningen om København som verdens første CO₂-neutrale hovedstad i 2025.

Herudover vil et særligt fokus på Indre Nørrebro være at skabe livlige kantzoner, begrønning af bygninger og fremtidssikre boligerne bl.a. ved brug af intelligente og smarte løsninger.

PROBLEMATIK

I kvarteret er der sammenlagt 6.581 boliger, hvoraf 769 boliger har installationsmangler. Der er desuden mange ejendomme med utæt og uisoleret klimaskærm og derfor et stort energiforbrug. Mange af ejendommene har murede fundamenter og kældre, der trænger til fugtsikring.

De fleste ejendomme med slidte facader og lejligheder uden WC/bad i boligen findes i andelsbolig- eller ejerforeninger med begrænsede økonomiske midler. Der kan opnås enten 25 pct. eller 33 pct. støtte til disse. Energoptimering (efterisolering) og udbedring af installationsmangler (etablering af WC/bad og fjernvarme) i udlejningsejendomme udgør

forbedringer og indgår derfor som grundlag for lejeforhøjelser. Oplysning og mobilisering af ansøgere er tidskrævende, og efterfølgende er der forberedelse af ansøgning, tilladelser og dokumentation. Projekt og udførelse er ligeledes omfattende (typisk 2-4 år fra ansøgning til godkendelse af byggeregnskab).

POTENTIALER

Kvarteret har en stor boligæthed, en del installationsmangler og mange ældre ejendomme, der gør det relevant med bygningsfornyelse. I ejendomme, der trænger til renovering, er potentialet for at energioptimere størst, og der kan samtidig fornys og fremtidssikres. For beboerne på Indre Nørrebro er der et økonomisk potentiale i at energirenovere deres bolig. Energifriserne vil stige i fremtiden, men tætte boliger, der holder varmen inde, holder også el- og varmeregningen nede. I byfornyelsessager vil Københavns Kommune gå i dialog med rådgivere og bygherrer omkring mulige energitiltag i de enkelte ejendomme, så der sikres gode, bæredygtige boliger.

Københavns Kommune er særligt interesseret i at støtte demonstrationsprojekter med bæredygtige tiltag som fx solceller, isolering og lokal afledning af regnvand. I udlejningsejendomme støttes også

lejlighedssammenlægninger for at skabe en mere varieret boligsammensætning. Det vurderes, at der er gode muligheder for at samarbejde om innovative løsninger og energiforbrug (Smart City) i kvarteret.

LØSNING 1: FREMTIDSSIKRING AF BYGNINGER

Et godt indeklima, gode lejlighedsplaner og gode dagslysforhold er vigtige elementer, når boligerne samtidigt renoveres, og installationsmangler udbedres. Ejendommens klimaskærm skal energioptimeres, så energiforbrug og CO₂-udledning reduceres, ligesom nye smarte energirigtige løsninger skal afprøves og anvendes.

PROJEKT MÅL

At udbedre installationsmangler i mindst 10 ejendomme.

At energioptimere mindst 20 ejendomme.

At afprøve smarte energirigtige løsninger i mindst fem demonstrationsprojekter.

LØSNING 2: FORNYELSE OG OMBYGNING AF EJENDOMME I HANDELSGADER

By- og handelsliv styrkes i handlegaderne ved at prioritere og opmuntre bygningsejerne gennem byfornyelsesstøtte til at istandsætte, ombygge og åbne stueetager og facader, så kantzonen bliver mere interessant samtidig med, at der energioptimeres. Facadebelysningen styrkes og er med til at skabe et trygt og godt aften- og nattemiljø i gaderne.

PROJEKT MÅL

At forny/åbne facader/kantzoner i mindst 10 ejendomme i handlegaderne.

LØSNING 3: SKYBRUDSSIKRING OG BEGRØNNING AF BYGNINGER

Regnvand håndteres naturligt gennem nedsivning eller genbruges med regnvandsopsamlinger fra egnede tage i kvarteret. Frie gavle og/eller stueetager begrønnes og udsmykkes, evt. samtidig med at de efterisoleres. Fugtige boligejendomme sikres med permeable belægninger tæt på bygningen, og kældergulve og ydervægge fugtsikres og efterisoleres.

PROJEKT MÅL

Skybrudssikring af mindst 10 ejendomme.

BUDGET

Bygningsfornyelsen finansieres via den ordinære og den ekstraordinære byfornyelsesramme.

I andels- og ejerforeninger er støtten 25 pct. af de samlede ombygningsudgifter – dog er det 33 pct. hvis ejendommen har høj bevaringsværdi. I udlejningsejendomme gives et kontant tilskud til vedligeholdelsesarbejder, mens der ydes tilskud til huslejestigningen i ti år på forbedringsdelen.

BY- OG HANDELSLIV

VISION: Indre Nørrebro's handeleggader og erhvervsliv skal være drivkraften for et socialt bæredygtigt kvarter, der rummer et bredt udbud af butikker og virksomheder, som sikrer et mangfoldigt og levende bymiljø. Rantzausgade, Blågårdsgade og Griffenfeldsgade skal have hver deres stærke identitet, der bygger på gadernes eksisterende forcer og samtidig supplerer hinanden. Fortællingen om det levende kvarter med et stærkt lokalt fællesskab skal være udgangspunktet for folks billede af Indre Nørrebro.

FAKTA

Kvarteret rummer tre markante handeleggader – Blågårdsgade, Rantzausgade og Griffenfeldsgade – og 1.800 registrerede CVR-numre. By- og handelslivet er i dag begrænset af dårlige trafikforhold, smalle fortove og et nedslidt bybillede med tomme butikslokaler, lavt renhold, lav vedligeholdelse og skrald, der ikke fjernes.

UDFORDRINGER

Set fra det lokale perspektiv udgør trafiksikkerheden i Rantzausgade og Griffenfeldsgade den største udfordring. Der er bekymring for en uhensigtsmæssig gentrificering som følge af den kommende metrostation og Områdefornyelsens forskønnelse. En gentrificering, der kan resultere i stigende huslejer og et butiksudbud, der i mindre grad henvender sig til lokalbefolkningen.

POTENTIALER

Områdets stærke lokalmiljø og centrale placering i København skaber et stort potentiale, hvor kvarterets tre unikke handeleggader kan styrkes

med hver sin markante identitet. Blågårdsgade som den hippe oplevelsesgade, Griffenfeldsgade som et socialt og kommercielt centrum for især borgere med somalisk baggrund og Rantzausgade som den lokale hverdagsgade.

Baggårde og butikker er indrettet med små firmaer, urbane netværksaktivister og kontorfællesskaber, som tegner et kreativt iværksættermiljø, for hvilke der bør skabes endnu bedre rammebetingelser. Der bør arbejdes målrettet på, at erhvervslivet kan være med til at løfte et socialt ansvar i form af lokale arbejds- og praktikpladser.

PROJEKTER

- Rantzausgade
- Griffenfeldsgade
- Det Lokale Erhvervsfællesskab
  - Markedsdage
  - Strategi for udlejning af butikslokaler
  - Iværksætterhus
  - Samarbejde
  - Unges vej

Rantzausgade

33

Rantzausgade skal være kvarterets hverdagsgade. En klassisk københavnergade fuld af liv, et bredt udbud af butikker og plads til det lokale byliv. En spraglet gade i et roligt tempo, hvor de bløde trafikanter føler sig trygge.

Der er 1.800 CVR-numre registreret i området. 92 pct. af dem er enkeltmandsvirksomheder.

PROBLEMATIK

Trafiksikkerheden er den væsentligste udfordring, da gaden placerer sig på top 10 over trafikulykker pr. meter i København. En anden udfordring er strækninger med lukkede facader og tomme butikslokaler, og det er tydeligt, at mange butikker har det svært. Man vil rigtig mange ting i det smalle gaderum, og det kan næppe lade sig gøre at få plads til det hele – cykelstier, bredere fortove, to buslinjer, biltrafik og parkering. I skybrudsplanen spiller gaden en ikke uvæsentlig rolle som såkaldt forsinkelingsboulevard. Endelig vil den kommende metrostation fra 2018 ændre gadens betingelser markant.

LØSNING

Fokus skal være på at skabe en attraktiv hverdagsgade med byliv, trafiksikkerhed, handel og butikker, der tager socialt ansvar for at få unge i job. Løsningen skal tage højde for den kommende metrostation og Rantzausgades rolle som forsinkelingsboulevard i Skybrudsplanen for kvarteret, lige som begrønning af facader og mere grønt skal indarbejdes i byrummet. Potentialet i gaden er stort, og en god udvikling er allerede i gang, hvor butikker og beboere går sammen i foreninger og understøtter en positiv udvikling. På grund af den komplekse situation med mange forskelligrettede ønsker til gaderummet, kan midlertidige løsninger og et trafik- og byrumsforsøg være nødvendigt.

SAMARBEJDSPARTNERE

Repræsentanter for gadens detailhandel, Sikker Rantzausgade Initiativet, Movia og HOFOR.

LANGSIGTEDE MÅL

Rantzausgade er en tryk og attraktiv cykelforbindelse.

Fodgængere føler sig trygge og der skabes bedre forhold for byliv og mere grønt.

Der er et varieret butiksudbud.

PROJEKTMÅL

Gaden er blandt Københavns sikreste gader for cyklister inden udgangen af 2019.

Der etableres skybruds- og grønne løsninger i Rantzausgade, der øger den rekreative værdi.

25 pct. af cyklisterne gør ophold i gaden.

30 pct. flere fodgængere på gaden.

30 pct. flere, der gør ophold i gaden.

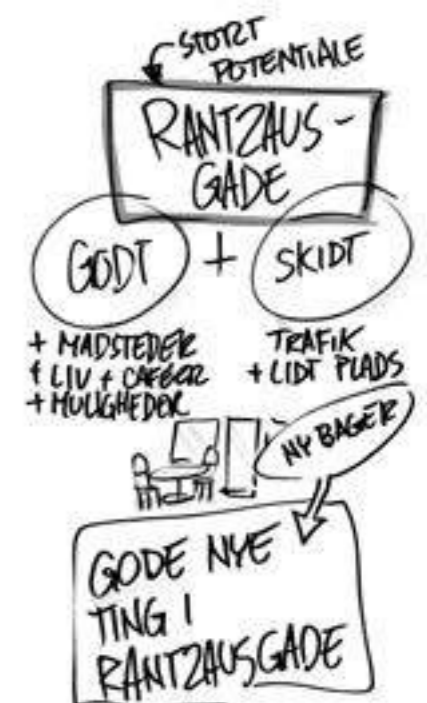
BUDGET

6.500.000 kr.

500.000 kr.

Ialt: 7.000.000 kr.

Desuden 3.000.000 kr. fra cykelpakken til erstatningsparkering.

34

Griffenfeldsgade

Griffenfeldsgade har fået tilnavnet 'Lille Mogadishu' grundet de mange særligt somaliske forretninger.

Griffenfeldsgade fungerer som et socialt og kommercielt centrum for den østafrikanske kultur. Gaden er et attraktivt mål for hele regionen og har samtidig plads til resten af kvarterets liv. En gade man tager til for at finde varer og stemninger, man ikke finder andre steder i Danmark. Et lille Østafrika i København.

PROBLEMATIK

Griffenfeldsgade er i dag særligt kendetegnet ved de mange afrikanske butikker, der tiltrækker mennesker med især somalisk baggrund fra hele København. En så klar etnisk profil er ganske unik i København. Gaden rummer også mange andre butikker og frisører, tegnestuefællesskaber, crossfit og biodynamiske varer, der tilsammen skaber et helt specielt miljø, der kan være med til at profilere kvarteret. Udfordringerne udgøres især af en kaotisk parkerings- og trafiksituation, meget smalle fortove og kommunal drift og renhold langt under københavnerniveau.

Ved Korsgade er trafikikkerheden problematisk og omkring Folkets Park fletter parkens udfordringer sig sammen med gaden, og gaderummet flyder.

LØSNING

I samarbejde med lokale handelsdrivende skal der udvikles et projekt, der tager hånd om gadens nuværende udfordringer og skaber gode rammer for, at det eksisterende miljø kan blomstre. I den sydlige ende skal der udvikles butiksfunktioner og bedre forhold for fodgængere og udeservering på fortovene. Ved Folkets Park eller i de omkringliggende gader skal der igangsættes et forsøg med markedsdage.

SAMARBEJDSPARTNERE

Handelsdrivende, fsb.

LANGSIGTEDE MÅL

Giffenfeldsgade fastholder og udvikler sin særlige etniske profil.

Giffenfeldsgade tiltrækker flere forskellige kunder.

PROJEKTMÅL

Parkering omdisponeres så gaden gøres mere attraktiv og der skabes plads til handels- og udeservering.

30 pct. flere fodgængere i gaden.

30 pct. opholder sig længere i gaden.

Drift og renhold kommer op på københavnerniveau.

BUDGET

Ⓜ 3.000.000 kr.

36

Det lokale erhvervsfællesskab

Struensegade nr. 15 huser intet mindre end 61 registrerede virksomheder, der primært udgør kreativt erhverv. Bl.a. event catering, filmproduktion, udgivelse af bøger, TV-produktion, en arkitektvirksomhed, industrielt design, kommunikation, fotografisk virksomhed og udøvende scenekunstnere.

By- og handelslivet skal styrkes på Indre Nørrebro, hvor samarbejde og fælles mål skal være udgangspunktet for at skabe de bedste rammebetingelser for små erhvervsdrivende i kvarteret. Det lokale erhvervsliv skal styrkes med fokus på egen økonomisk bæredygtighed og social bæredygtighed i forhold til at tage socialt medansvar til gavn for egen virksomhed og i forhold et strategisk fokus overfor udsatte unge.

Det lokale erhvervsfællesskab er en paraply for samarbejder, puljer og partnerskaber, hvor lokale ressourcer udvikler og implementerer projekter, aktiviteter og indsatser.

PROBLEMATIK

Kvarteret rummer mange enkeltmands-virksomheder og mange små butikker, hvoraf en del kun eksisterer i få år. Det er tydeligt, at der er store potentialer i kvarterets tre handelsgader og stærke lokale aktører, men endnu står mange butikslokaler tomme eller er indrettet med funktioner, der ikke giver meget tilbage til bylivet. Gadernes nedslidte præg, trafikale problemer og lave renholdningsniveau viser, at kvarteret ikke har været i stand til at tiltrække investeringer. Samtidig er der mange lokale unge, der mangler uddannelse, praktikpladser og jobs.

LØSNING

Gennem puljer og partnerskaber arbejdes der målrettet med en brobyggende og buttom-up indsats omkring udvikling af det lokale handels- og erhvervsliv, hvor eksisterende ressourcer og netværk i kvarteret understøttes og udvikles samtidig med, at disse støtter og hjælper nye initiativer i gang. Det lokale handels- og erhvervsliv skal inddrages i en proces, der dels skal afklare, hvad deres egne behov er, og dels lede frem mod en organisering i en form af et forpligtende fællesskab. Erhvervsfællesskab kan være en form for 'Business Improvement District' (BID), der kendes i mange forskellige udformninger fra forskellige lande og kan udvikles til en "Nørrebro-model". Det væsentlige er, at erhvervslivet gennem en organisering bliver i stand til at forbedre egne vilkår, agere strategisk og tage medansvar for kvarterets sociale udvikling.

LANGSIGTEDE MÅL

Handels- og erhvervslivet på Indre Nørrebro styrkes og samarbejdet mellem virksomhederne øges.

Handels- og erhvervslivet tager socialt ansvar ift. at samarbejde omkring kvarterets udsatte unge.

PROJEKTMÅL

Inden udgangen af 2017 er der etableret en "Nørrebro-model" af et BID, der er drevet af lokalområdets aktører.

Der en frivillig deltagelsesgrad på 50 pct. i forsøgsperioden frem til udgangen af 2017.

Der gennemføres minimum to projekter som skal opfordre og understøtte butikker og virksomheder til at tage socialt ansvar med fokus på at få unge i job.

Der gennemføres minimum fire projekter som et partnerskab eller via en puljeansøgning.

BUDGET

750.000 kr.
900.000 kr.

ialt: 1.650.000 kr.

Projekterne udvikles og gennemføres gennem puljer og partnerskaber, som målretter en brobyggende og buttom-up indsats. De konkrete bevillingskriterier udvikles af styregruppen.

DELPROJEKTER

En række konkrete delprojekter er allerede omtalt, men andre kan udvikles. Projekterne gennemføres med et mål om større organisering og samarbejde mellem kvarterets handelsliv og øvrige netværk.

MARKEDSDAGE

Etablering af gademarked i kvarteret ved Griffenfeldsgade og Folkets Park, hvor markedet kan være med til at skabe en ny og positiv rumlig praksis. Markedet skal etableres i samarbejde med områdets eksisterende handelsdrivende. Det er vigtigt, at der skabes en synergi med det eksisterende erhvervsliv.

STRATEGI FOR UDLEJNING AF BUTIKSLOKALER

En målrettet dialog med ejere og potentielle udlejere af tomme lokaler er hjørnестenen i projektet og skal varetages enten af et lokalt netværk, en kvartermanager eller en kombination

af disse. Koordinering af hvilke typer af butikker, der udlejes, er også et vigtigt element. Butiksudbuddet skal være velafbalanceret og bæredygtigt, således at butikkerne ikke kannibalerer hinandens kundegrundlag. Samtidig kan en stærk temaprofil også understøtte gadens karakteristika og derigennem skabe et godt kundegrundlag.

Der er allerede et lokalt initiativ i gang hvor erhvervsdrivende i Rantzausgade og beboere i en fælles organisering tager fælles ansvar for at udvikle gadens butiksudbud.

IVÆRKSÆTTERHUS

Skabelsen af et sted, hvor små virksomheder kan finde ressourcer, de ellers ikke har adgang til. Det kan være i form af produktionsudstyr eller vejledning og skal tage udgangspunkt i de faktiske behov.

SAMARBEJDE

Fokus på øget samarbejde, fælles aktiviteter og fælles mål skaber muligheden for et samlet løft og større ansvarlighed.

UNGES VEJ

I partnerskaber mellem lokale unge, klubber, boligsociale projekter og erhvervsliv udvikles aktiviteter, initiativer og projekter, hvor lokale unges jobfærdigheder udvikles.

DEN GRØNNE STENBRO

VISION: Kvarterets store, åbne, grønne og rekreative gårde danner rammen om naboskab og hverdagsliv. Her dannes fællesskaber gennem fællesaktiviteter, dyrkning, leg, madlavning og hyggelige stunder. Her er plads til stille steder med fordybelse og nærheden til boligen og de nærmeste naboer. Gårdene står i kontrast til de urbane offentlige pladser og gaderum med byliv og gæster fra hele byen. Kvarterets rummelighed afspejles i de åbne gårdrum, hvor en genvej byder på grønne oplevelser. Midt i et tæt brokvarter bidrager planter, træer, insekter og dyr til at højne livskvaliteten for kvarterets beboere, og regnvandet som ressource bidrager til mere variation i kvarterets udearealer.

FAKTA

Indre Nørrebro er sammen med Vesterbro Københavns tætteste med 5 m² grønt i byrummet pr. beboer. Gårdene udgør ca. 25 pct. af kvarterets samlede areal. 15 pct. af kvarterets gårde er meget nedslidte og bærer præg af, at de er indrettet på et tidspunkt, hvor beboernes sundhed og livskvalitet ikke var i centrum. 85 % af kvarterets gårde er grønne og frodige, heraf er mange åbne for gennemgang.

UDFORDRINGER

Implementeringen af Skybrudsplanen for Københavns Kommune skal koordineres med de anlægsprojekter, som Områdefornyelsen iværksætter de kommende fem år, således at de enkelte projekter på Indre Nørrebro understøtter den overordnede plan. Indre Nørrebro er det kvarter med færrest grønne kvadratmeter i byrummet pr. beboer, og derfor er det målet at bruge Skybrudsplanen som anledning til at skabe flere grønne m² pr. beboer. Kvarterets mange

forskellige brugere har i nogle sammenhænge modstridende interesser. Når fx kvarterets hjemløse og immigranter bruger gårdene, betyder det, at der er en intensiv brug af kvarterets grønne opholdssteder og selvom kvarterets beboere er rummelige og tolerante, opstår der alligevel problemer i dagligdagen.

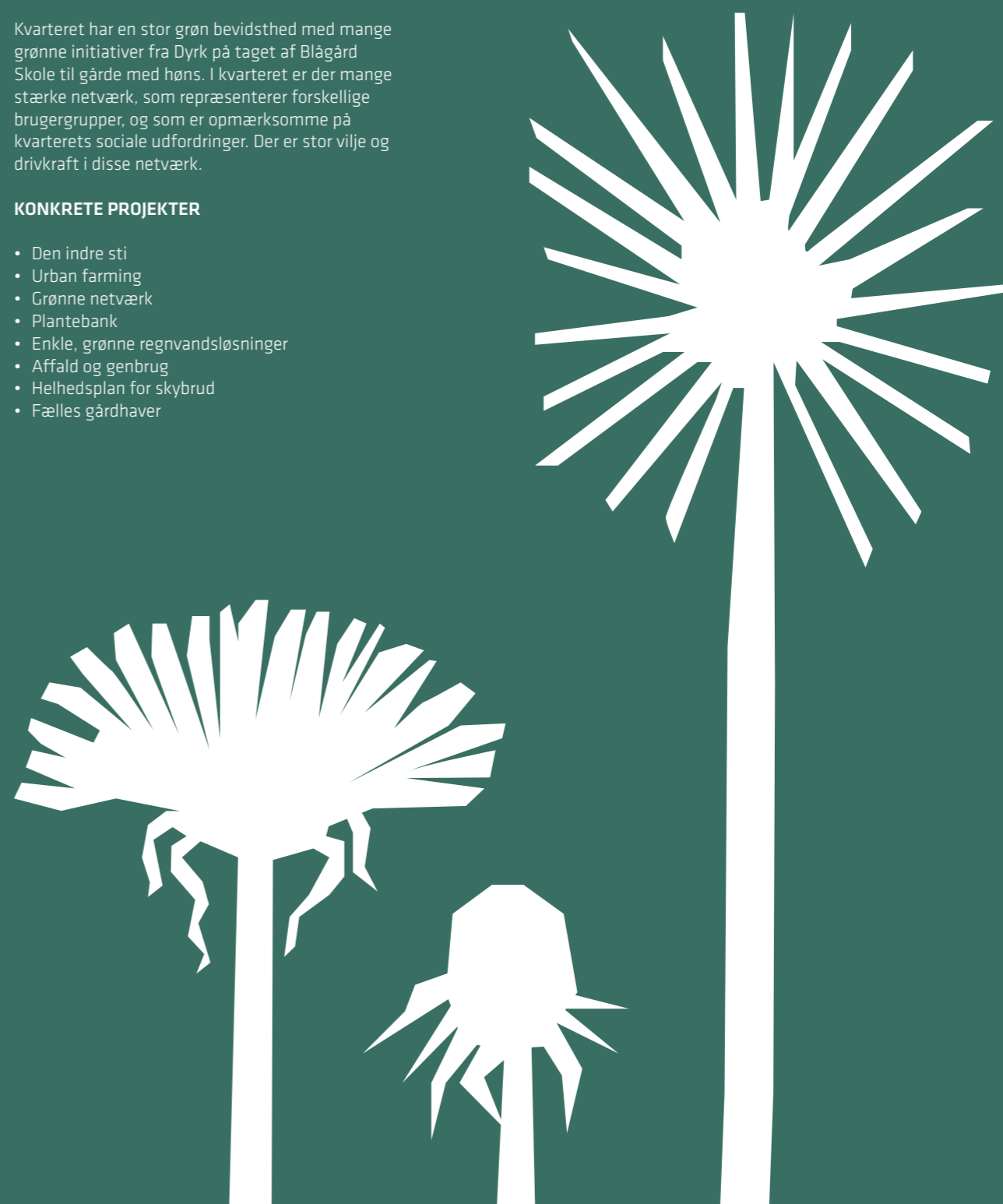
LØSNING

Kvarterets åbne og grønne gårde danner rammerne om et stort potentiale for rekreative aktiviteter, naboskab og hverdagsliv. Disse skal udvikles og udgøre et grundlag for fællesskaber gennem have dyrkning, leg, madlavning, uformelle møder og hyggelige stunder. Kvarterets rummelighed afspejles i de åbne gårdrum, hvor en genvej gennem gårdene byder på grønne oplevelser midt i et tæt brokvarter. Gårdene højner livskvaliteten for kvarterets beboere, gode steder med planter, træer, insekter og dyr, og regnvandet som ressource bidrager til mere variation og kvalitet i kvarterets udearealer.

Kvarteret har en stor grøn bevidsthed med mange grønne initiativer fra Dyrk på taget af Blågård Skole til gårde med høns. I kvarteret er der mange stærke netværk, som repræsenterer forskellige brugergrupper, og som er opmærksomme på kvarterets sociale udfordringer. Der er stor vilje og drivkraft i disse netværk.

KONKRETE PROJEKTER

- Den indre sti
- Urban farming
- Grønne netværk
- Plantebank
- Enkle, grønne regnvandsløsninger
- Affald og genbrug
- Helhedsplan for skybrud
- Fælles gårdhaver

Indre Nørrebro er bundet sammen af et forgrenet net af genveje og grønne oplevelsesforløb gennem kvarterets grønne gårde. På en genvej gennem kvarteret oplever man kaniner, have- og grøntsagsdyrkning og fred fra kvarterets hektiske gadeliv. Stien markerer tydeligt, hvor man kan gå som gæst og hvor gårdrummets opholdszoner er for gårdenes beboere. Den indre sti binder kvarteret sammen fysisk og socialt og danner rygraden i de grønne naboskaber og fællesskaber.

PROBLEMATIK

Indre Nørrebro indeholder i sin grundstruktur fra Helhedsplanen i 1976 et unikt stiforløb 'sutsko labyrinten', der muliggør bevægelse gennem kvarterets grønne gårde ad offentlige stier. Det var en bevidst intention at ophæve de lukkede karréer for derved at opnå muligheden for trafiksikre forgængerforbindelser gennem karregårdene.

Ophævelsen af den traditionelle lukkede karré som planprincip indebar, at gårde ikke kunne fastholdes som halvprivate med adgang kun for karréernes beboere, da stiforløbene gennem gårdene indebar offentlig adgang.

Planen fremhæver især en nord-sydgående hovedsti fra Søerne til Assistent Kirkegården samt en øst-vestgående hovedsti fra Ågade til Blågårds Plads.

LØSNING

Intentionerne fra Helhedsplan 1976 skal genskabes og nytolkes i en nutidig kontekst med tydelige selvforklarende udformninger, der angiver den påtænkte brugsmåde og derigennem øger trygheden i området. Der skal udarbejdes en konceptplan for tydeliggørelse af områdets åbne offentlige stiforløb. Fremhævelse af stiforløb af mere oplevelsesmæssig karakter med lommer af dyrkning, husdyr, ophold og forløbenes særegne rekreative værdi. Forløb opgraderes og gøres mere klart definerede som offentlige stier, så der mere klart kan skelnes mellem den offentlige sti og den mere private del af gården. Lyssætning og gedigent byrumsinventar kan indgå i indretningen og fokus på tryghed. Den Indre Sti skal fungere som den gode genvej for kvarterets beboere både børn og voksne. Et unikt stisystem med rekreation og oplevelse.

SAMARBEJDSPARTNERE

De relevante gårdlaug, ejerne af de enkelte ejendomme, driftspersonale.

LANGSICTEDE MÅL

Gårdene er attraktive og trygge for beboere og gæster.

Der er trygge og gode forbindelser i gårdene med tydelig zonerings.

Fortællingen om Indre Nørrebro er en fortælling om rummelighed, åbne gårde og en storbykultur, som inspirerer til nye gårdanlæg i København.

PROJEKTMÅL

Der udarbejdes et idékatalog med løsningsmuligheder til dialog med gårdlaug.

Der gennemføres minimum tre projekter med forbindelser og minioophold i samarbejde med gårdlaug, netværk og øvrige aktører.

25 pct. flere gård igennem gårdene.

30 pct. mere ophold i gårdene.

BUDGET

500.000 kr.

3.000.000 kr.

Ialt: 3.500.000 kr.

Medfinansiering fra de største grund- og ejendomssejere.

Udover det angivne budget kan projektet tilføres finansiering via de ekstraordinære byfornyelsesmidler. 20 pct. af den samlede ekstraordinære bevillingen reserveres projekter indenfor Urban farming, Den indre sti og Nye fælles gårdhaver, hvor Urban farming og Den indre sti kan være projekter i Nye fælles gårdhaver, der allerede er renoveret, men hvor en opgradering er nødvendig.

Urban farming

Urban farming skal styrke det sociale sammenhold i kvarteret og bygge bro mellem kvarterets forskellige kulturer. Det skal tage afsæt i og styrke eksisterende fællesskaber og skabe grobund for nye netværk og brugere. Urban farming skal bidrage til oplevelsen og glæden ved at dyrke egne grøntsager, skabe flere stille steder i kvarteret og aktiviteter samt styrke forbindelserne mellem gårde, byrum og parker både fysisk og socialt.

Urban farming er en paraply for samarbejder, puljer og partnerskaber, hvor lokale netværk udvikler og implementerer projekter, aktiviteter og indsatser.

PROBLEMATIK

Kvarteret mangler grønne kvaliteter og der er mangel på ejerskab og engagement i kvarterets gårde og byrummet. Gårdene og byrummene fremstår triste og utrygge uden engagement, hvor kun mindre grupper bruger området. Indre Nørrebro et samtidigt et mangfoldigt kvarter med mange forskellige beboere – ressourcestærke såvel som udsatte familier, unge og hjemløse. De forskellige befolkningsgrupper lever i høj grad i parallelle verdener, og der mangler aktiviteter, der kan binde netværk sammen på tværs af grupperne.

LØSNING

Gennem puljer og partnerskaber arbejdes der målrettet med en brobyggende og bottom-up indsats omkring Urban farming, hvor eksisterende grønne netværk i kvarteret understøttes og udvikles samtidig med, at de støtter og hjælper nye og mere sårbare netværk i gang.

Det er målet, at der gennem en aktiv og målrettet indsats skabes dyrkningsfællesskaber på tværs af sociale skel og skabes en attraktiv platform, hvor kvarterets beboere kan mødes om dyrkning af grøntsager og frugt. Dyrkningsfællesskaberne kan udfolde sig i gårdene eller på udvalgte pladser i byrummet.

Ved at etablere nye fællesskaber omkring dyrkning styrkes mødet på tværs af kvarterets mangfoldighed af befolkningsgrupper. Særligt

børn og unge skal ses som en ressource til forankring, og projektet skal forsøge at spille en positiv rolle i forhold til job og uddannelse. Integration og brobygning mellem kulturer har ligeledes stort potentiale.

Urban farming skal være med til at understøtte 'Den indre sti' og differentieringen mellem stien og hvilke arealer, der primært er for beboerne. Urban farming kan være i mindre skala eller i større skala som fx på taget af Korsgadehallen, i Wesselsgade-karréen, Blågård Skole eller i andre af de større åbne gårde.

Der er allerede omtalt en række konkrete delprojekter, men andre kan udvikles:

- Grønne netværk: Organisering af havedyrkningen, styrkelse af eksisterende netværk og udbredelse af eksisterende viden til andre.
- Enkle regnvandsløsninger: Enkle løsninger, der synliggør regnvandet som ressource, og som beboerne i kvarteret selv kan anlægge og drifte.
- Plantebank: Kvarterets egen decentrale planteskole, hvor beboere kan få billige eller gratis planter til deres haver, gårde eller hoveddøre.
- Affald og genbrug: For at løse problematikken om pladsmangel i gårdene, skal der udvikles smarte affalds- genbrugs- og kompostløsninger, som kan gøre hverdagen lettere.

SAMARBEJDSPARTNERE

Gårdlaug, fsb, Skt. Kjelds GRO, Bybi, Dyrk Nørrebro, Tagtomat, Københavns Fødevarefællesskab, restauranter/caféer, Københavns Ejendomme, ejere af bygninger med flade tage, Miljøpunkt Nørrebro, Byhavenetværket, Urban farming netværket, og Driftspartnerskaber – Københavns Kommune.

LANGSIGTEDE MÅL

Urban farming skaber fællesskaber på tværs af kvarteret og på tværs af sociale skel i kvarteret.

Urban farming understøtter intentionerne omkring Den indre sti.

PROJEKTMÅL

Inden 2019 er der etableret minimum 10 nye steder med urban farming.

Minimum fem nye grønne netværk etableres inden udgangen af 2019.

Deltagelsen i kvarterets grønne netværk sker på tværs af sociale og kulturelle skel i kvarteret.

(Se endvidere de enkelte delprojekter).

BUDGET

1.000.000 kr.
3.750.000 kr.

Ialt: 4.750.000 kr.

Udover det angivne budget kan projektet tilføres finansiering via de ekstraordinære byfornyelsesmidler. 20 pct. af den samlede ekstraordinære bevilling reserveres projekter indenfor Urban farming, Den indre sti og Nye fælles gårdhaver, hvor Urban farming og Den indre sti kan være projekter i Nye fælles gårdhaver der allerede er renoveret, men hvor en opgradering er nødvendig.

Delprojekt Grønne netværk

Indre Nørrebro er rig på grønne netværk, der skal styrkes og blive platform for flere fællesskaber og netværk. Viden og erfaringer deles mellem kvarterets grønne brugere. Der bygges bro på tværs af kulturer, aldersgrupper og indkomst. Selvdyrket mad på bordet danner rammerne om fælles oplevelser, fællesspisning, høstfester samt spire-dage, og nyhøstede grøntsager bidrager til at husholdningsbudgettet for mindre bemidlede.

PROBLEMATIK

Der er allerede flere mindre, grønne netværk på Indre Nørrebro, men netværkene har svært ved at fastholde engagementet samtidig med at kendskabet og aktiviteter mellem netværkene er manglende. Synlighed, hvervning af brugere og muligheden for at udbrede viden og erfaringer til andre og til at igangsætte nye aktiviteter kan forbedres.

LØSNING

De lokale netværk styrkes som generatorer for flere grønne aktiviteter i kvarteret. Ved målet er at skabe partnerskaber med eksisterende netværk bygges der videre på den viden og det engagement, der allerede rører sig i kvarteret. Det skal bruges som platform for brobygning, etablering af nye netværk, flere brugere, nye

aktiviteter og eksperimenter med nye driftformer i gårdene. Samarbejder mellem kvarterets grønne brugere skal styrkes, fx gennem fælles aktiviteter og hjælp til fundraising. Netværk empowers og understøttes til selvhjælp fx være hjælp til fundraising for til konkrete aktiviteter. Ligesom at samarbejdet mellem kvarterets grønne brugere styrkes fx gennem fælles aktiviteter.

SAMARBEJDSPARTNERE

Gårdlaug, fsb, Dyrk Nørrebro, Tagtomat, Københavns Fødevarerfællesskab, Miljøpunkt Nørrebro, Byhavenetværket, Urban farming netværket.

LANGSIGTEDE MÅL

Netværk skaber fællesskaber på tværs af kvarteret og på tværs af sociale skel i kvarteret.

PROJEKTMÅL

Der etableres minimum tre nye grønne netværk.

Minimum tre grønne netværk har fundraiset og etableret partnerskaber med samarbejdspartnere.

Delprojekt Plantebank

Kvarterets gader begrønnes af planter, som beboere og foreninger selv opsætter og passer, hvor kvarterets plantebank leverer planterne. I partnerskab med en eller flere lokale aktører oprettes og drives en lokal plantebank, der leverer planter til kvarteret. Partnerskaberne understøtter udvikling og opsøgning af nye projekter, hvor fx indgangsdøre, gavle, små kroge og passager begrønnes i samarbejde med beboere, der selv planter og passer planterne.

PROBLEMATIK

Der mangler grønt i gaderne og i byrummet på Indre Nørrebro.

LØSNING

Beboerne skal have mulighed for at hente planter i plantebanken og plante dem i nærheden af deres bopæl, hvor de selv tager ejerskab ved at plante, passe og pleje dem.

Plantebanken forsøges etableret som en socioøkonomisk virksomhed, der kan tage et ansvar i forhold til unge uden job og uddannelse i kvarteret.

Plantebanken kan også arrangere events og tage initiativ til andre aktiviteter.

SAMARBEJDSPARTNERE

Miljøpunkt Nørrebro, Dyrk Nørrebro, gårdlaug.

LANGSIGTEDE MÅL

Kvarterets gaderum fremstår mere grønt fx langs kantzoner.

Beboere eller brugere engagerer sig i etablering og drift af grønt i kvarteret.

PROJEKTMÅL

Der arrangeres fire planteevents.

15 boligforeninger bruger plantebanken.

Delprojekt Enkle, grønne regnvandsløsninger

Enkle, grønne regnvandsløsninger skal bidrage til grønne løsninger, der øger livskvaliteten på Indre Nørrebro som den grønne stenbro i København, hvor enkle, grønne regnvandsløsninger opsamler og vander kvarterets grønne områder, nedsives eller forsinkes på sin vej til kloakken.

PROBLEMATIK

De øgede mængder regnvand i fremtiden betyder, at mere regnvand skal håndteres på overfladen. Samtidig er det grønne i byrummet på Indre Nørrebro meget sparsomt og kan kombineres med grønne vandløsninger.

LØSNING

Beplantning optager og udnytter regnvandet på en enkel måde samtidig med at mængden af grønt i kvarteret øges. Der arbejdes med lavteknologiske løsninger, som kan opsamle, håndtere og fordampe hverdagsregn, og som også bidrager til brugen af kvarterets gårde og byrum. Regnvandsløsninger skal tænkes ind i alle fysiske projekter i kvarteret, og de skal være smukke at se på. Projekterne kan være enkle grønne gavle eller et større innovationsprojekt om grønne vægge i partnerskab med virksomheder og forskningsinstitutioner eller større regnvandsløsninger, der understøtter særlige steder i kvarteret.

SAMARBEJDSPARTNERE

Gårdlaug, fsb, Københavns Kommunes klimateam, Københavns Ejendomme, Københavns Kommunes projekt om driftspartnerskaber, KU Science, Miljøpunkt Nørrebro.

LANGSIGTEDE MÅL

Grønne regnvandsløsninger er en del af gårdanlæggene på Indre Nørrebro.

PROJEKTMÅL

Hverdagsregnen udnyttes til vanding af planter og afgrøder i minimum tre gårdanlæg.

Regnvand nedsives lokalt og afkobles kloaksystemet i minimum tre gårdanlæg.

Delprojekt Affald og genbrug

Bevidsthed om ressourceforbrug spiller en større og større rolle i hverdagen, hvor sortering og genbrug af affald er kilden til, at daglige gøremål kan gøres på en enklere måde.

PROBLEMATIK

Affaldscontainere fylder mere og mere i gårde og på gaden, og i løbet af de kommende år skal der sorteres i endnu flere affaldsfraktioner end i dag. Ophold, leg, havedyrkning og affaldssortering kæmper om den snævre plads i gårdrummene, hvor affaldssorteringen vil skulle bruge mere og mere plads.

LØSNING

For at vende problematikken om pladsmangel skal der udvikles smarte urbane affalds-, genbrugs- og kompostløsninger, som kan gøre hverdagen enklere og bidrage til bedre gårdmiljøer.

SAMARBEJDSPARTNERE

Center for Affald og Genbrug, gårdlaug, fsb, Dyrk Nørrebro, Miljøpunkt Nørrebro.

LANGSIGTEDE MÅL

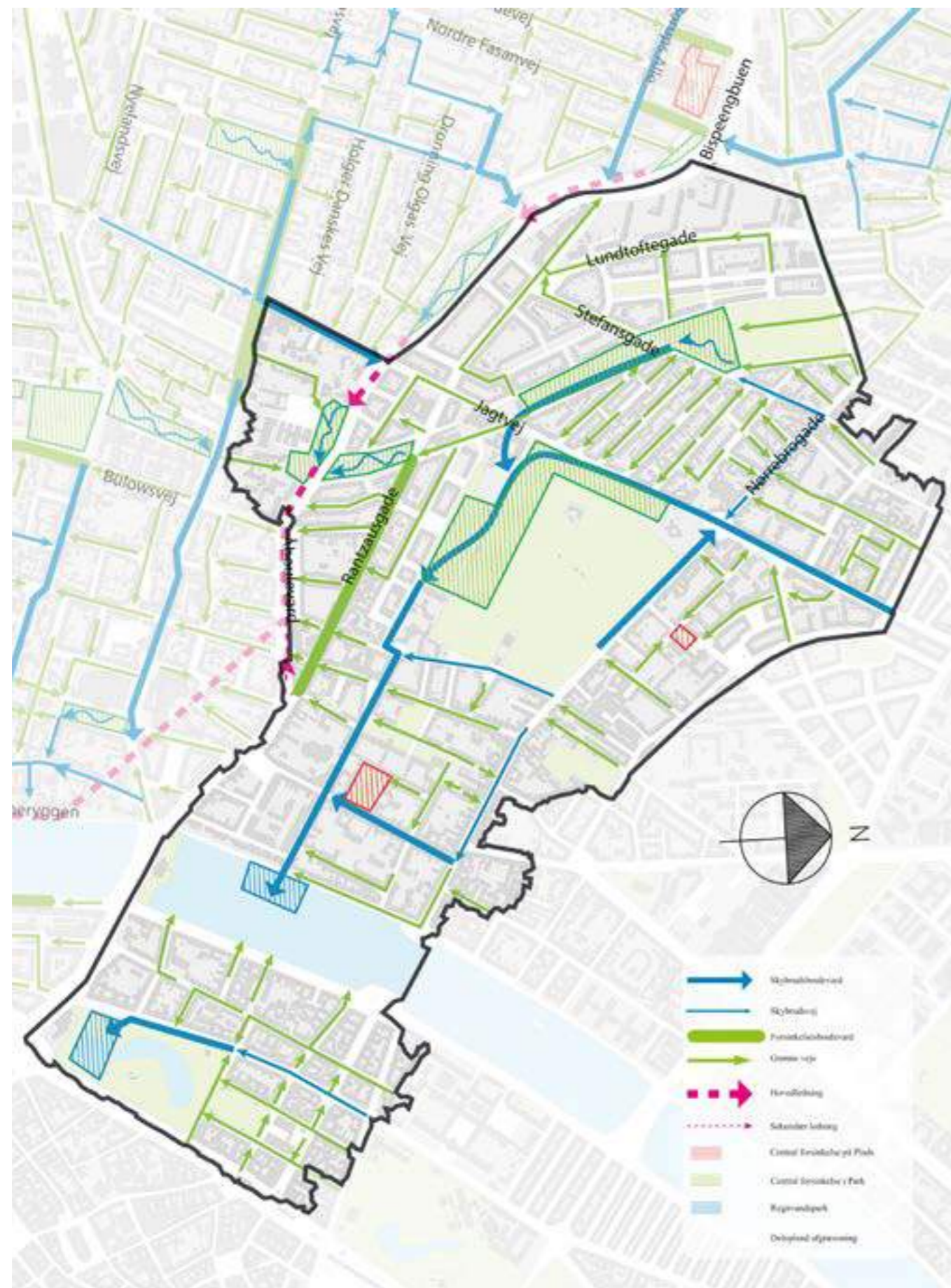
Indre Nørrebro er et laboratorium for nye affaldsløsninger, der reducerer affaldsmængden og øger genbrug.

Affalds- og containerstationer skal efterprøve mere tryghed og bedre byrums- og gårdrumsindretninger.

PROJEKTMÅL

Mængden af affald reduceres, så der inden udgangen af 2019 køres 20 pct. mindre affald på forbrændingen.

Der gennemføres minimum to projekter med affalds- og byrumsinventar i gade- eller gårdrum.

Helhedsplan for skybrud

Skybrudsløsninger indarbejdes i projekterne med innovative, rekreative grønne løsninger, der bidrager til byliv. Løsninger, der udvikles og afprøves, skal vise kvarteret som et foregangskvarter og udbredes til resten af byen som en københavnermodel for regnvandshåndtering i fremtidens hverdagsby.

PROBLEMATIK

Det kommer til at regne mere i fremtiden, og det er Indre Nørrebro ikke forberedt på, hvorfor der skete store skader under skybrud i juli 2011. Københavns Kommune og HOFOR er ved at udvikle en samlet skybrudsplan for hele København hvor nye regnvandsløsninger skal udvikles. Efter et mål om samtidighed, synergi, økonomisk besparelse og vigtighed prioriteres en implementering.

LØSNING

Der er udarbejdet en kommunal skybrudskonkretisering, som skal indarbejdes i projekterne på Hans Tavsens Gade, Korsgade, Blågårdsgade, Rantzausgade og Hans Tavsens Park. Der skal både arbejdes med forsinkelses- og skybrudsløsninger. Der skal udvikles grønne pilotløsninger, som kan bruges i de forskellige typer af projekter, der er i kvarteret, og som kan bruges andre steder i byen. Der skal ikke udvikles unikke løsninger – det skal være løsninger, der er skalerbare.

SAMARBEJDSPARTNERE

HOFOR, Miljøpunkt Nørrebro, grønne netværk, Nørrebro Lokaludvalg, Københavns Kommunes Klimateam, KU Science.

LANGSIGTEDE MÅL

Indre Nørrebro sikres mod skybrud og understøtter implementeringen af Københavns Kommunes Skybrudsplan.

Indre Nørrebro er et laboratorium for grønne skybrudsløsninger.

PROJEKTMÅL

Der gennemføres innovation og projektudvikling for minimum to projekter ift. projektudvikling og projektering.

BUDGET

- Ⓜ 250.000 kr.
- Ⓟ 250.000 kr.

Ialt: 500.000 kr.

50

Nye fælles gårdhaver

Fælles gårdhaver bidrager til naboskab og fællesskab mellem beboerne i en karré, hvor grønne gårde med plads til ophold, leg og dyrkning bidrager til og øger livskvaliteten og hverdagslivet for beboerne. Aktiviteter og netværk i kvarterets fælles gårdhaver medvirker til at styrke fællesskabet på tværs af gårdene.

PROBLEMATIK

Størstedelen af karréerne på Indre Nørrebro har allerede renoveret og sammenlagt gårdrummet til fælles gårde. Der er kun få karréer tilbage, som endnu ikke har en fælles gård og heraf er der enkelte, der opfylder reglerne for at opnå byfornyelsesstøtte. Det kunne fx være karréen ved Støberiet (Kapelvej 44) eller Ladegårdskarréen.

LØSNING

Disse karréer har mulighed for at få en fælles gårdhave, og der kan igangsættes udvikling af en fælles gårdhave med fokus på at understøtte et godt hverdagsliv med fælles grønne ophold, dyrkning og fællesskaber, hvor gårdene indgår i kvarterets netværk af gårdmiljøer og stiforbindelser.

SAMARBEJDSPARTNERE

Ejere og beboere i de berørte karréer, HOFOR, Københavns Kommunes Klimateam, Miljøpunkt Nørrebro, Dyrk Nørrebro, Tagtomat.

LANGSIGTEDE MÅL

Nye Fælles gårdhaver øger livskvaliteten og skaber fællesskaber på tværs i karréen.

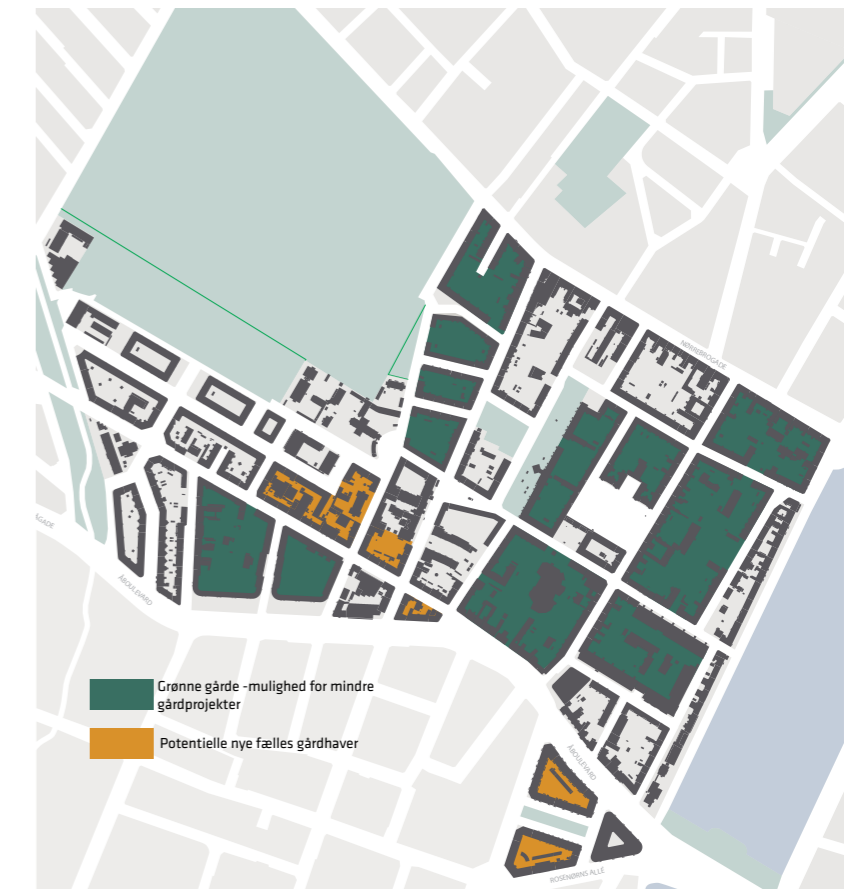
PROJEKTMÅL

Der etableres minimum to nye fælles gårdhaver inden udgangen af 2019.

25 pct. flere tager ophold i de nye fælles gårdhaver.

BUDGET

Finansiering er udenfor Områdefornyelsens budget. Finansiering via den ordinære og ekstraordinære byfornyelsesramme. Efterfølgende drift finansieres via egenfinansiering fra gårdlaug.

SKOLEN SOM DRIVER

VISION: Skolen er det centrum i kvarteret, der bygger bro mellem kvarterets familier henover kulturer og sociale baggrund. Her skabes livslange venskaber og forståelser mellem børn, unge og forældre. Skolen som kulturinstitution danner rum og rammer for unges vej ind i voksenlivet og familiers inklusion i netværk, foreningsliv, institutioner og lokale arbejdspladser. Skolen rækker ud i kvarteret og understøtter nye samarbejder mellem foreninger og netværk. De fysiske forhold på og omkring skolen understøtter en stærk og velfungerende skole, hvor Hans Tavsens Park og en åbning af arealerne omkring Blågård Skole fungerer i en vekselvirkning med lokalsamfundet, så skoleelever, forældre og naboer får en positiv identifikation af skolen som grundstenen i et velfungerende kvarter.

FAKTA

Indre Nørrebro er den bydel i København med flest børn pr. m², et kvarter med mange udsatte familier, lav foreningsaktivitet blandt udsatte børn, unge og forældre og kun 5 m² grønt pr. beboer. Blågård Skole søges af 29 pct. af distriktets forældre mod et københavnergennemsnit på 71 pct. Dog er søgningen stigende for de yngste årgange. Kvarterets fritidsklubtilbud bruges af 21 pct. af distriktets forældre mod et københavnergennemsnit på 55 pct. Søgningen til skolen er stigende, der er en meget aktiv forældrebestyrelse og et stort forældreengagement.

UDFORDRINGER

Blågård Skole er nabo til Hans Tavsens Gade og Assistent Kirkegård. Skolen har et bygningsmæssigt efterslæb, hvor skolens bygninger er fordelt på hver sin side af Hans Tavsens Gade. Vejgennemskæringen af skolens arealer efterlader "skolegården" som et trafikalt gennemgangsrum. Skolen er nabo til Hans Tavsens Park, en bemandede legeplads og et grønt friareal omkring Hellig Kors Kirke, men hegn og barrierer hindrer synergi. Langs Hans Tavsens Park opleves parkrummet som et utrygt gennemgangsrum særligt i aften og nattetimerne. På Indre Nørrebro er der generelt få velfungerende offentlige, rekreative og aktive byrum, som tilhører og samler hele kvarteret.

LØSNING

Blågård Skoles profil som kommunikations- og medieprofilskole styrkes og udvikles gennem samarbejde med lokale virksomheder og foreninger. Med folkeskolereformen bliver der mere fokus på bevægelse og andre understøttende læringsformer. Skoledagen bliver længere, og der skal skabes tætte samarbejdsrelationer til foreninger, klubtilbud og kulturelle aktiviteter. Tre uddannelsesinstitutioner omkredser Hans Tavsens Park, der rummer to bemandede legepladser. Der er store potentialer i at skabe lokalt samarbejde og bruge parkrummet til lege- og læringsaktiviteter i samspil med parkens attraktion som grønt rum for hele kvarteret. Hans Tavsens Park og -Gade spiller en central rolle i Skybrudsplanen, som henholdsvis forsinkelsesbassin og skybrudsboulevard, og disse elementer skal indarbejdes i en samlet løsning. Skolen som aktør vil styrke samarbejdet mellem kvarterets børn- og ungeindsatser i en områdebaseret tilgang, hvor løsningen er centrum for opgaveløsningen på tværs af aktørerne.

PROJEKTER

- Blågård Skole - kvarterets skole
- Brobyggende aktivitetspartnerskaber
- Byrumsvisions- og finansieringsplan for Grønt kulturcentrum
  - Hans Tavsens Park - grønt lærings- og aktivitetsrum
  - Åben skole og kulturcentrum

Blågård Skole - kvarterets skole

Nørrebro er den bydel i København med flest børn pr. m², men kun 29 pct. søger distriktsskolen.

Blågård Skole skal være et attraktivt skoletilbud med faglighed og læring af høj kvalitet og et samlingssted for kvarterets elever, forældre, beboere og foreningsliv. Med afsæt i skolens profil som kommunikations- og medieskole styrkes skolens fysiske læringsmiljø for eleverne samt rammerne for samarbejder, der rækker udover skolen.

PROBLEMATIK

Skolen har flere fysiske udfordringer og mangler renovering efter skybruddet i 2011. Det efterlader skolen med en ubrugelig idrætshal, slidte udearealer, en opdelt skole, nedslidte toiletforhold og høj frekvens af hærværk.

LØSNING

Skolens bygninger og faciliteter prioriteres og indrettes, så de understøtter skolens behov, faglighed og brobyggende aktiviteter.

SAMARBEJDSPARTNERE

Blågård Skole, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Ejendomme, Kultur- og

Fritidsforvaltningen, forældrebestyrelsen, foreninger, Biotoppen, Miljøpunkt Nørrebro.

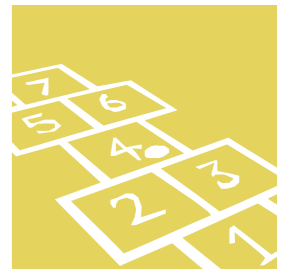
PROJEKTMÅL

Der udvikles en vision og plan for renovering af skolen.

Der bidrages til skolens fysiske udvikling og forbedring.

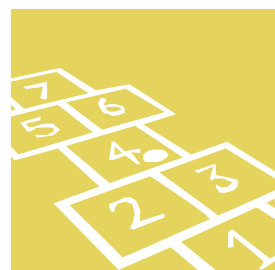
BUDGET

100.000 kr.

56

Brobyggende aktivitetspartnerskaber

Skoleliv, klubliv, foreningsliv, arbejdsliv, urbane aktivister og frivillige kan lære af hinanden og bruge hinanden på Indre Nørrebro. Dette i samarbejde om nye sociale og kulturelle aktiviteter, der understøtter Blågård Skole som læringsrum med åben skole og understøttende undervisning.

Brobyggende aktivitetspartnerskaber er en paraply for samarbejder og partnerskaber omkring understøttende undervisning og nye aktiviteter, hvor Blågård Skole og klubber er centrum i samarbejder med lokale netværk og foreninger.

PROBLEMATIK

På Indre Nørrebro myldrer det med foreninger, projektmagere, kommunale og ikke-kommunale sociale og kulturelle tilbud, men der er i dag en lav grad af samarbejde mellem foreninger og skole. Folkeskolereformen vil understøtte et bredere samarbejde mellem skole og omverden, men der er endnu ikke noget endeligt svar på, hvordan dette samarbejde udvikles eller gennemføres. Der er i kvarteret stor forskel på nørrebroernes foreningskultur, deltagelse, mobilitet, kendskab til og viden om foreningskulturen.

LØSNING

Gennem partnerskaber arbejdes der målrettet med en brobyggende og bottom-up indsats hvor partnerskabspuljen understøtter foreninger og netværk i at udvikle samarbejder med Blågård Skole og kvarterets klubtilbud. Partnerskaberne skal skabe innovative aktiviteter med fokus på læring, leg, bevægelse og kultur. Skole og klubber er centrum for partnerskaberne, hvor aktiviteterne kan afholdes overalt i kvarterets rum fra Peblinge Dosseringen til Folkets Park, Hans Tavsens Park eller skolen.

Partnerskaberne skal bygge bro og udvikle skolen såvel som foreningslivet, klubtilbuddene og de frivilliges engagement. Der er et stort potentiale i at udvikle og styrke samarbejdet mellem eksisterende lokale kommunale aktører fx de bemandede legepladser, klub- og skoletilbud. Der er fokus på at udvikle aktiviteter, der understøtter inklusion og udsatte børn, unge og forældre. Ligeså er der fokus på at skolens faglige profil som medie- og kommunikationsskole. Partnerskaberne er de første skridt mod længerevarende og bæredygtige samarbejder.

SAMARBEJDSPARTNERE

Børne- og Ungdomsforvaltningen, Blågård Skole og klubber, Kultur- og Fritidsforvaltningen, forældrebestyrelsen, bemandede legepladser, Det gode naboskab, foreninger, netværk, frivillige.

LANGSIGTEDE MÅL

I samarbejde med skole og andre aktører udvikles nye lærings- og aktivitetstilbud, der understøtter folkeskolereformen.

Antallet af forældre, der vælger Blågård Skole, er på niveau med københavnergennemsnittet.

PROJEKTMÅL

Der etableres minimum fem partnerskaber mellem Blågård Skole, klubber og/eller foreninger, netværk om læring og aktiviteter.

BUDGET

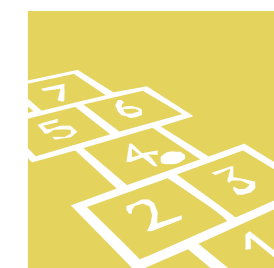
Ⓜ 1.250.000 kr.
Ⓟ 500.000 kr.

Ialt: 1.750.000 kr.

Grønt kulturcentrum - byrumsvision og finansieringsplan

59

Foreningslivet, lokale netværk og skolen som læringsrum og kulturinstitution i kvarteret understøttes med gode fysiske rammer, hvor attraktive uderum skaber rammerne for nye samarbejder, aktiviteter og praksisfællesskaber. Skolens unikke placering op til et stort grønt parkrum og kvarterets eksisterende grønne netværk skaber muligheder for at understøtte skolen som en attraktiv skole midt i Københavns tætteste bykvarter. En åbning af arealerne omkring Blågård Skole og Hans Tavsens Park styrker skolens samarbejde og synergi med lokalsamfund og kvarterets øvrige aktører.

PROBLEMATIK

Skolen er placeret helt op ad Hans Tavsens Park og en bemandet legeplads. Her er et stort potentiale for at udvikle læringsrum. Blågård Skoles bygningsmasse er fordelt på begge sider af Hans Tavsens Gade som et resultat af en tidligere skolefusion, der endnu ikke er fulgt op af en ombygning, der integrerer skolen som en samlet skole. I stedet gennemskæres den af et trafikalt gennemgangsrum og cykelsti. På Indre Nørrebro er der generelt få offentlige, rekreative og aktive byrum, som tilhører hele kvarteret og særligt i denne del af kvarteret er der mange hegn og barrierer. Hans Tavsens Park er i dag kvarterets hverdagspark, men udnyttes ikke tilstrækkeligt af kvarterets beboere.

LØSNING

Der udarbejdes en samlet byrumsvision og finansieringsplan for 1) Hans Tavsens Park – et grønt lærings og aktivitetsrum og 2) Åben skole. De to delprojekter undersøges i den samlede visionsplan.

Byrumsvisionen skal undersøge, skabe visualiseringer og give byarkitektoniske svar på byrumsdannelserne, parken som grønt rekreativt rum, nye muligheder i parken og åbning ind til Assistentens Kirkegård, åbning og eventuel nedrivning af bygninger, flow og trafikale udfordringer. Skybrudsplanen skal bidrage med potentialer til byrumsvisionen.

Arbejdet med byrumsvisionen skal samle kvarterets og Kommunens mange aktører og skabe en fælles platform for aktørernes videre handlinger.

Udarbejdelsen af visionsplanen skal ske i tæt dialog med kvarterets interessenter og beboere, så der opnås en bred forankring, opbakning og interesse for byrumsvisionen.

Udarbejdelsen af en finansieringsplan og fondssøgning er en del af arbejdet med byrumsvisionen.

Byrumsvisionen gennemføres som en samlet vision for to delprojekter med en efterfølgende prioritering.

DELPROJEKTER

Hans Tavsens Parks – grønt lærings og aktivitetsrum.

Åben skole og kulturcentrum.

BUDGET

Vision:
 Ⓡ 250.000-kr. 1 . 250 . 000

Delprojekter:
 Ⓡ 6.000.000 kr.

60

Delprojekt Hans Tavsens Parks – et grønt lærings- og aktivitetsrum

Hans Tavsens Park blev anlagt i 1909.

Hans Tavsens Park skal danne rammen for kvarterets hverdagsliv med gode, grønne, rekreative oplevelser for alle aldre. Parken skal danne rammen for, at kvarterets foreninger mødes og i samarbejde med skolen udvikler nye bevægelsesaktiviteter og læringsmiljøer.

PROBLEMATIK

Hans Tavsens Park er en af byens ældste parker med store træer og åbne arealer. Tidligere har parken været brugt som pestkirkegård. Parken grænser op til Assistents Kirkegård. Omkring parken er der i dag tre skoler og to bemandede legepladser. Brokvarteret afsluttes brat og markant af bebyggelsen A/B Jo Jo, men overgangen gennemskæres af en trafikeret cykelforbindelse. Sammenhængen mellem skolen, parken og de bemandede legepladser er afgrænset af hegn, og stederne vender hinanden ryggen i stedet for at se hinanden som potentialer. Parken er udpeget i skybrudsplanen som forsinkelsesbassin.

LØSNING

Hans Tavsens Park renoveres med respekt for parkens kvaliteter og historie. I balance med den eksisterende parks kvaliteter anlægges nye grønne lærings-, bevægelses- og legerum, der danner rum for nye muligheder for elever og kvarterets øvrige beboere. De nye områder indgår i skolernes og legepladsernes tilbud og inviterer kvarterets beboere og foreninger til aktiviteter i parken fra morgen til aftentimerne.

I kvarteret bor mange børn og unge, der opholder sig udenfor hjemmet året rundt, og ikke har muligheder for at mødes med venner andre steder end i det offentlige rum. Parken skal indrettes, så den er attraktiv i vinterhalvåret og med muligheder som et udendørs ungdomsværelse. Parkens relation til Assistents Kirkegård med nye indgange udnyttes. Den unikke placering langs kirkegården, giver mulighed for, at de to parkrum supplerer hinanden med forskelligt fokus og temaer. A/B Jo Jos markante bygningsvolumen og

pladsdannelserne ved Jesper Brockmands Gade indarbejdes i projektet, ligesom cykeltrafikken langs parken skal ned i fart så gaden i højere grad får karakter af bevægelsesstrøg, og hegnene til de omkringliggende institutioner skal nedtones eller helt fjernes. Belysningen er en vigtig del af parkens indretning.

SAMARBEJDSPARTNERE

Blågård Skole, bemandede legepladser, Nørrebro Park Skole, Det Fri HF, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen, A/B Jo Jo, HOFOR.

LANGSIGTEDE MÅL

Den renoverede park understøtter og skaber rum for folkeskolereformen.

Den renoverede park er attraktiv for alle kvarterets beboere.

Der indarbejdes skybrudsløsninger, der understøtter parkens grønne og rekreative værdier og karakter.

PROJEKTMÅL

Der etableres minimum ét sted i parken, der kan bruges som platform for understøttende undervisning.

Den renoverede park skaber rum for aktiviteter, der gennemføres som samarbejder mellem skole og foreninger.

De tre skoler omkring parken deler faciliteterne.

Der etableres samarbejder mellem skoler, bemandede legepladser og parkens driftfolk om brug og drift af parken.

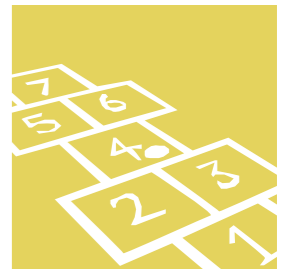

Delprojekt Åben skole og kulturcentrum

63

Blågård Skoles gårde og nære udearealer skal gøres til et sammenhængende attraktivt grønt friareal og rammerne for elevernes læring og leg. Kvarterets kultur- og foreningsliv bruger skolens rammer som rum for aktiviteter sammen med skolen og resten af kvarteret. Skolens rammer udvikles og danner rum for grønne, legende og lærende aktiviteter fra taghave til baghave, og der opbygges gode relationer og samarbejder mellem skolen og kvarterets foreninger, netværk og erhvervsliv. Skolegården integreres med de omkringliggende byrum og kulturelle institutioner, så der skabes et kulturcentrum ved skolen.

PROBLEMATIK

Sammenlægningen af Blågård Skole og Hellig Kors Skole er aldrig fulgt op med en fysisk sammenlægning og opgradering. De to skolekomplekser vender hinanden ryggen og gennemskares i stedet af et trafik- og cykelrum. De to gamle skolegårde ligger isoleret fra hinanden med skure og nedslidte bygninger som barrierer. Hegn omkring skolen hindrer skolens samspil med kvarteret og Hellig Kors Kirke. Kirken har etableret et samarbejde med Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, hvormed kirken danner rammen om et kreativt studiemiljø. Hans Tavsens Gade er udpeget som skybrudsboulevard i Skybrudsplanen og skal indarbejdes i projektet.

LØSNING

Blågård Skoles to gårdrum åbnes og bindes sammen henover trafikarealet, der integreres som en del af skolegården, mens skolens nære udearealer danner rammerne for den åbne skole gennem samarbejder med foreninger og lokale netværk. Mod kvarteret indrettes fx et gadekøkken med ophold, og udearealerne kan indrettes som grønne legeområder. Barrikaderende skure flyttes, og friarealerne omkring Hellig Kors Kirke samt passagerne til Kapelvej og Struenseegade indarbejdes i en samlet og prioriteret løsning. Området skal være en sammenhængende kulturel zone, der skaber

synergi mellem uddannelse, kultur, begrønning og kreative kræfter i kvarteret.

SAMARBEJDSPARTNERE

Børne- og Ungdomsforvaltningen, Hellig Kors Kirke, Biotoppen, Blågård Skole, Støberiet, Kultur- og Fritidsforvaltningen, HOFOR.

LANGSIGTEDE MÅL

Gårdrum og de nære friarealer omkring Blågård Skole fremstår åbne, attraktive og anvendelige.

Det nye byrum indarbejder en løsning for den gennemkørende cykeltrafik.

Der indarbejdes skybrudsløsninger, der understøtter stedets grønne og rekreative værdier og karakter.

PROJEKTMÅL

At 20 pct. flere bruger skolens arealer efter lukketid.

Hegn og barrierer nedlægges i videst muligt omfang.

PLADS TIL ALLE

VISION: Plads til alle og plads til forskel er en del af Indre Nørrebros særkende og stolte force, der bygger på kvarterets historier som arbejderkvarter og et kvarter præget af engagement og ansvar. Byrummet er levende og aktivt med mange brugere side om side med hinanden døgnet rundt og året rundt. I byrummet skal hverdagslivet og den lokale kultur styrke sammenhængskraften, den sociale kapital og møderne på tværs af kulturer og grupper. Gennem fælles aktiviteter og en målrettet indsats, skal der bygges bro og skabes innovative løsninger på kvarterets udfordringer, så udsatte og ressourcestærke grupper kan bruge kvarterets byrum på tryk vis og i dialog med hinanden. Med et helhedsorienteret greb skal kvarterets sociale udfordringer håndteres gennem samarbejder om sociale og kulturelle aktiviteter, der bygger bro mellem mennesker.

FAKTA

Tryghedsindekset 2013 viser, sammenlignet med startmålingen i 2009, at der har været en positiv udvikling på Nørrebro. Alligevel oplevede beboerne i 2013 fortsat i højere grad kriminalitet som et nabolagsproblem end københavnere generelt. Nørrebro er blandt de tre bydele ud af 12, hvor beboerne i størst grad angiver kriminalitet som et nabolagsproblem.

Børne- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen har en række sociale indsatser i kvarteret, ligesom at Det Gode Naboskab (de almenes boligorganisationers boligsociale indsats) har

en stor boligsocial indsats der er rettet mod kvarterets udsatte borgere. Kvarteret rummer det eneste anonyme nattilbud for hjemløse i København, natcaféen i Stengade. Ligesom kvarteret huser en række sociale institutioner som fx Askovgaarden, Trampolinhuset, Natcaféen, Morgencaféen Grace, Indvandrekvindecenteret m.fl. Dertil huser kvarteret Hellig Kors Kirke, Støberiet, Stengade 30, Folkets Hus, Kapelvej 44 og et utal af netværk, aktører, projektmagere, urbane aktivister og ildsjæle, der repræsenterer en vifte af forskellige sociale og kulturelle indsatser og aktiviteter.

UDFORDRINGER

Kvarterets mange forskellige aktører agerer ikke altid i en koordineret indsats overfor kvarterets udfordringer med udsatte familier, hjemløse, børn og unge. I stedet ses der tendenser til marginaliserede grupper, parallelsamfund og segregering. Mange unge bruger ikke kvarterets eksisterende klub- og foreningstilbud, men bruger i stedet gaden som hjem. Der er konflikter med overnattende hjemløse i kvarterets gårde og et stort pres på de offentlige arealer og kvarterets hjemløsetilbud, der ikke har kapacitet nok. I perioder har der været konflikter omkring Folkets Hus og Folkets Park.

POTENTIALER

Der eksisterer en stor social ansvarlighed og en lyst til at gøre noget ekstra for sit kvarter blandt kvarterets beboere og aktive brugere, med et ønske om fællesskab, naboskab og styrket sammenhængskraft. Der er en lang tradition for at agere og en rummelighed overfor minoriteter, udsatte og fremmede.

LØSNING

Gennem samarbejder og partnerskaber med kvarterets sociale aktører ønskes en målrettet indsats overfor kvarterets udsatte og marginaliserede grupper. Indsatserne skal have fokus på at integrere og kompetenceudvikle unge, hjemløse og andre udsatte, så de enkelte og kvarterets sammenhængskraft styrkes. De konkrete indsatser skal udvikle kvarterets byrum, så de bliver tryggere og skaber plads til, at flere brugere kan bruge byrummene sammen og side om side. Men indsatserne skal også have fokus på aktiviteter, der bygger bro, kulturmøder og skaber nye venskaber og forståelser. Med indsatserne ønskes aktiviteter udviklet, der kan kompetenceudvikle marginaliserede unge i deres vej ind i kvarteret og på vej mod voksenlivet.

PROJEKTER

- Aktivitetspulje for inklusion
- Folkets Park
- Kunst og fortællinger fra Indre Nørrebro
- Hjemløse i byens rum
- Trygge byrum og små mødesteder
- Unges vej til voksenlivet

Samarbejdet og kendskabet på tværs af eksisterende netværk og lokale aktører skal styrkes. Puljen skal understøtte, udvikle og bygge bro på tværs af kulturer, etnicitet, aldersgrupper og danne grundlag for en inkluderende brug af byens rum og fælles oplevelser. Med fokus på at skabe nye samarbejder mellem eksisterende netværk og grupper skabes kulturmøder, der styrker kvarterets sammenhængskraft, og det enkelte netværk udvikles og styrkes gennem samarbejdet med andre. Aktivitetspulje for nye samarbejder er en paraply for udvikling af eksisterende projekter, samt nye samarbejder og partnerskaber med lokale netværk, foreninger og aktører omkring aktiviteter, hvor social integration, lærings- og kompetenceudvikling er centrum for samarbejdet.

LØSNING

Gennem partnerskaber arbejdes der målrettet med en brobyggende og bottom-up indsats, hvor løsningen er centrum for aktørerne. Puljen skal understøtte foreninger, netværk og andre aktører i at udvikle samarbejder, der styrker udsattes vilkår i kvarteret. Der er behov for i større grad at lære af hinandens erfaringer på tværs af aktører og skabe aktiviteter, hvor flere af forskellige beboergrupper mødes. Gennem fælles aktiviteter styrkes den enkeltes kendskab til Indre Nørrebros mange forskellige kulturer og netværk.

Indsatserne har karakter af kulturskabende aktiviteter såvel som kompetenceudviklende og jobrelaterende. Der skal være fokus på at styrke inklusion og bygge bro mellem udsatte grupper og resten af kvarteret.

Kvarteret rummer mange stærke aktører, som hver især kan noget forskelligt og har kontakt til forskellige netværk. Gennem mere samarbejde på tværs af disse erfaringer, er det ønsket, at de individuelle erfaringer deles med en større aktørkreds, at man kan nå længere ud og at der kan skabes flere aktiviteter for en bredere gruppe af kvarterets beboere.

Partnerskaberne kan være de første skridt mod længerevarende og bæredygtige samarbejder, men indsatsen kan også støtte mere eventprægede aktiviteter, såvel som aktiviteter af innovativ karakter.

PROJEKTMÅL

Hvert netværk og/eller aktør har fået udvidet sit kendskab til andre aktive på Nørrebro, og får fat i beboere, de ikke ville have nået alene.

Støttede/finansierede initiativer udfylder en evaluering efter endt samarbejde.

BUDGET

1.500.000 kr.

1.500.000 kr.

Ialt: 3.000.000 kr.

Folkets Park

Folkets Park skal være et aktivt mødested for alle beboere og et sted, der indbyder til selvorganiseret leg og aktiviteter, hvor alle føler sig velkomne. Det skal være et rart sted at opholde sig, og det skal bidrage til at styrke sammenholdet og netværket på tværs af kvarteret.

PROBLEMATIK

Mange beboere i kvarteret ser desværre ikke Folkets Park som et samlingssted for dem. I stedet domineres kulturen og adfærden i parken af yngre mænd og hjemløse migrantarbejdere.

I løbet af 2013 har der været gennemført en borgerdialog, der har ført til en renoveringsplan for parken, som skal gennemføres i efteråret 2014. Livet og kulturen i parken efter renoveringen er der endnu ingen planer for.

Folkets Hus har været igennem en konflikt mellem husets frivillige og en gruppe unge, hvilket har medført, at huset har været lukket henover vinteren 2013/2014. Foråret 2014 er huset åbnet op igen med tre lønnede medarbejdere der fungerer som sociale viceværter. Der arbejdes på at få huset i gang igen som aktivistdrevet hus.

LØSNING

Efter renoveringen af Folkets Park skal der igangsættes tiltag, der kan understøtte en ny og bredere kultur i Folkets Park. Dette skal ske i tæt samarbejde med brugere og medarbejderne i Folkets Hus og i dialog med parkens naboer og nye potentielle brugere.

LANGSIGTEDE MÅL

Parken er attraktiv og tryk for en bred brugergruppe.

Parken bruges af foreninger, Blågård Skole og andre til aktiviteter, leg og sport.

PROJEKT MÅL

Inden udgangen af 2016 er der afholdt minimum tre events på tværs af brugergrupper.

Der anlægges minimum ét projekt til understøttelse af aktiviteter og tryghed.

Der etableres en dialog og samarbejde mellem parkens driftsfolk, Kirkens Korshær og Folkets Park.

30 pct. af brugerne er børn og børnefamilier.

30 pct. flere bruger parken.

BUDGET

500.000 kr.

Kunst og fortællinger fra Indre Nørrebro

71

Fortællingen om Indre Nørrebro er stærk og rækker tilbage i kvarterets stolte historie som aktivt kvarter. Denne fortælling skal udvikles med nye lag, der styrker og synliggør kvarterets identitet som et rummeligt og innovativt område, hvor borgerne kan og vil selv.

Beboerne på Nørrebro har en lang tradition for at være aktive og engagerede i byens udvikling.

PROBLEMATIK

Medierne har de sidste år fokuseret på historierne om kriminalitet, banderelaterede episoder og udsatte unge. Dette fokus overskygger de gode fortællingerne fra kvarteret, stigmatiserer kvarterets beboere og fastholder dem i roller og positioner, som de har vanskeligt ved at komme fri af.

LØSNING

Der er behov for, både kommunikativt og gennem mere kunstneriske tiltag, at lave nye fortællinger om kvarteret. Historier, der fortæller om hvem, der bor her, og hvilke liv, der leves. I samarbejde med lokale netværk, beboere, unge, etniske grupper, hjemløse, kunstnere og andre aktører udvikles og igangsættes kunstprojekter i kvarterets gader og på gavle, som fortæller historier fra kvarterets beboere og gavner bylivet og den fælles sammenhængskraft. Puljen skal sikre, at der både bliver mulighed for at skabe kunst af høj kvalitet og mulighed for at fokusere på processen

og medskabelsen beboerne imellem. I begge tilfælde skal kunstnerne have fokus på at lave opsøgende arbejde i forhold til at inddrage udsatte og mindre ressourcerstærke børn, unge og voksne i udviklingen af kunsten.

LANGSIGTEDE MÅL

Kunst- og fortælleværker formidler nye fortællinger om kulturen på Indre Nørrebro.

PROJEKT MÅL

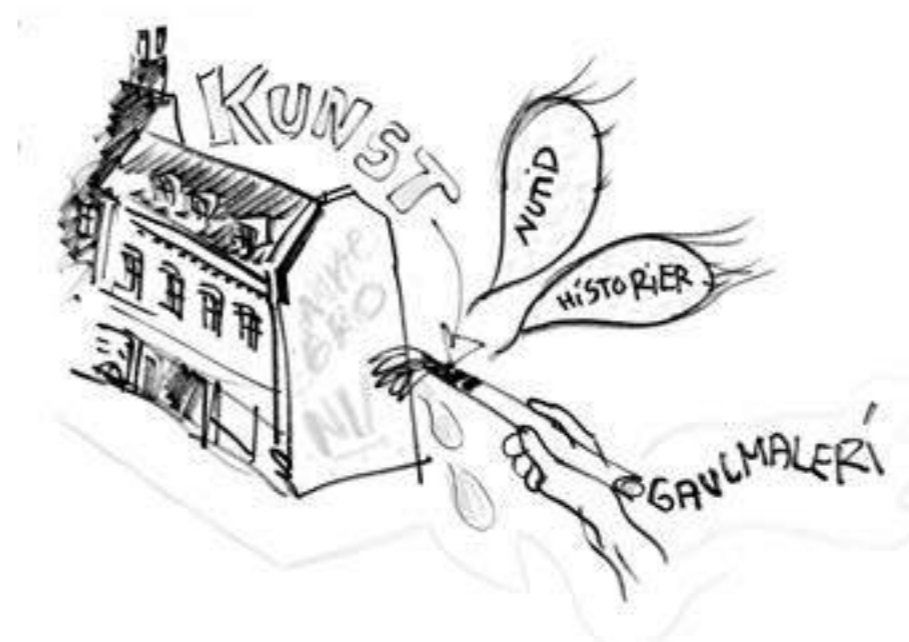
Minimum to nye værker etableres i samarbejde med udsatte grupper og/eller børn og unge.

BUDGET

Ⓜ 250.000 kr.

Ⓟ 250.000 kr.

Ialt: 500.000 kr.

Bedre forhold for hjemløse

På Indre Nørrebro løser man ikke problemerne ved at skubbe dem fra sig. Kvarterets byrum skal indrettes og forbedres, så der stadig er plads til marginaliserede grupper, mens konflikter forebygges og basale behov tilgodeses. Det sociale ansvar, der er tradition for i kvarteret, skal kunne ses og mærkes i byrummenes indretning.

PROBLEMATIK

Kvarteret oplever i disse år et stort behov for at tage hånd om særligt udenlandske hjemløse migranter, der ikke får hjælp andre steder i byen. At Københavns to eneste tilbud til disse mennesker befinder sig på Indre Nørrebro, skaber et stort pres på byens rum og kvarterets gårde. De mange hjemløse og udsatte brugere i kvarterets byrum skaber blandt andet behov for adgang til toiletfaciliteter, tørvejr, steder med mulighed for ro og ophold, madlavningssteder, samt adgang til småjobs.

LØSNING

Det er derfor nødvendigt at udvikle løsninger i samarbejde med både naboer og professionelle, som giver et bedre fundament for en velfungerende sameksistens mellem hjemløse, andre marginaliserede grupper og kvarterets øvrige beboere. I tæt samarbejde med kommunens lokale aktører, de private udbydere af tilbud til hjemløse, samt naboerne til de konkrete opholdssteder, er det målet at udvikle og afprøve nye tiltag i byens rum og styrke de eksisterende tilbud. Puljen skal bidrage til at udvikle eksempelprojekter i

mindre byrum i kvarteret, som skaber gode forhold på tværs af sociale skel eller partnerskaber mellem private aktører og kommunen.

LANGSIGTEDE MÅL

Kvarteret opleves som trygt og attraktivt for hjemløse og beboere.

Kvarteret anviser hvordan der kan skabes kulturel ro og velfungerende byrum for udsatte og andre brugere.

PROJEKTMÅL

Bedre rammer skabes for kvarterets hjemløse og udsatte.

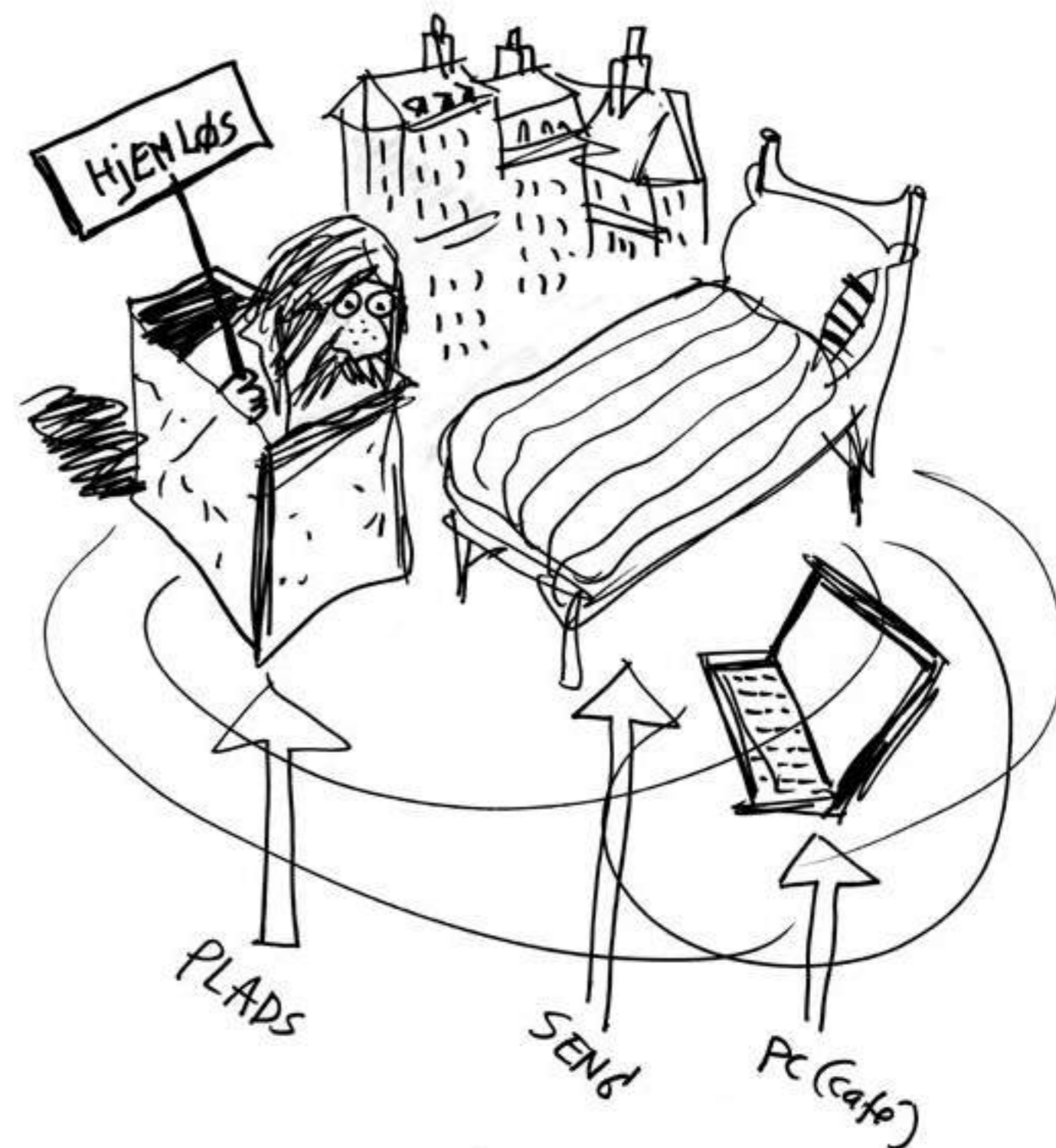
Der gennemføres minimum to projekter.

BUDGET

250.000 kr.

500.000 kr.

ialt: 750.000 kr.

74

Pulje for trygge byrum og lokale mødesteder

Sammenlignet med 2009 er antallet af anmeldelser på Nørrebro i 2013 faldet for samtlige kriminalitetstyper, bortset fra tyveri, hvor der er sket en stigning på 36 pct.

Indre Nørrebro skal være et dejligt og indbydende kvarter, hvor alle føler sig velkomne og trygge. Indretningen af små kroge og opholdssteder skal styrke oplevelsen af, at kvarterets beboere tager ansvar for hele kvarteret og dets nære omgivelser. Passager, små kroge og opholdssteder indrettes med grønt og mindre tiltag, der får kvarteret til at fremstå mere velholdt og indbydende og samtidig bryder monotonien og oplevelsen af forfald og utryghed.

PROBLEMATIK

Områdefornyelsen har gennemført en registrering af sammenhængen mellem kvarterets fysiske indretning, oplevelsen af tryghed og faktiske kriminelle handlinger. Rapporten foreslår en række principper for fysiske tiltag, der kan bidrage til at skabe et mere indbydende og trygt bymiljø.

LØSNING

Der etableres en pulje, som giver tilskud til, at private eller almene boligafdelinger og gårdlaug kan søge støtte til mindre forbedringer og tryghedsfremmende tiltag. Puljen skal ligeledes understøtte kvarterets uudnyttede og solbeskinnede små kroge og hjørner som ramme for ophold og mindre fællesskaber, hvorved mere byliv og større tryghed i kvarteret opnås. Belysning kan indgå i projekterne.

LANGSIGTEDE MÅL

Små kroge og gadeforløb opleves trygt og attraktivt.

Grønt og ophold bidrager til mere byliv og tryghed.

PROJEKTMÅL

Der etableres minimum tre projekter, der øger trygheden.

Der etableres minimum tre partnerskaber med boligejere om drift og anlæg af mini steder med grønt og ophold.

Inden 2019 er der 25 pct. flere, der går og opholder sig ved de nye anlæg.

BUDGET

- Ⓡ 750.000 kr.
- Ⓟ 1.750.000 kr.

ialt: 2.500.000 kr.

Alle unge på Indre Nørrebro skal have mulighed for et godt voksenliv og vejen dertil nås gennem kompetenceudvikling, inddragelse i aktiviteter og medborgerskab. I samarbejde med kvarterets aktører sættes der fokus på kvarterets udsatte unge i forhold til at styrke deres vej mod uddannelse, fritidsjob og voksenlivet.

PROBLEMATIK

På Indre Nørrebro er der alt for mange marginaliserede unge uden job eller uddannelse, og deres rollemodeller og netværk understøtter dem ikke i høj nok grad til at bryde med deres vilkår og baggrund. Banderelateret kriminalitet er en blandt flere barrierer for de unges vej mod et godt voksenliv med mening.

LØSNING

Områdefornyelsen vil i samarbejde med relevante aktører bidrage til, at der udvikles og afprøves aktiviteter, der styrker kvarterets udsatte og kriminalitetstruede unges vej mod et bæredygtigt voksenliv. Projektet har metodeudvikling i centrum, hvor en områdebaseret tilgang til problemfelt og løsningsfelt bringer aktører sammen på tværs af forvaltninger og kernerdrift.

Aktiviteterne kan have karakter af demokrati- og kompetenceudvikling omkring egne ressourcer og medborgerskab, hvor de unge får en stemme, og får rum for deltagelse og medansvar, fx gennem deltagelse i projektfælles fra udvikling til gennemførelse og efterfølgende vedligeholdelse.

Det er vigtigt, at de unge lærer at agere i forhold til andre grupperinger og holdninger på demokratisk vis, samt blive præsenteret for aktiviteter, der kan give dem opfattelsen af et bæredygtigt voksenliv. Aktiviteterne kan være som frivillig i et projekt eller have mere karakter af drifts- og anlægsopgaver, hvilket vil give den enkelte læring, ejerskab, ansvar og kompetencer til at komme videre i livet.

Metodeudviklingen kan udvikle og afprøve en "Nørrebro-model" for sociale klausuler, praktik eller fritidsjob, hvor fx 'Det sociale erhvervsfællesskab' er en samarbejdspartner. Det vil styrke både de unge og det lokale handels- og erhvervsliv.

Der påtænkes et tæt samarbejde med Gadepulsen, Kvisten, Folkekøkken, Fritidsakademiet og andre, der allerede gør et stort arbejde indenfor ungearbejdet, men deres aktiviteter kan udvikles, koordineres og styrkes gennem partnerskaber, praksisnetværk og kompetenceudviklende arrangementer.

LANGSIGTEDE MÅL

At 50 pct. flere af kvarterets unge mellem 13-18 år kommer i job eller praktik, end det er tilfældet i dag.

Målbare succeskriterier udarbejdes i forbindelse med ansøgninger og partnerskabskontrakter

BUDGET

500.000 kr

500.000 kr.

Ialt: 1.000.000 kr.

Områdefornyelsen skaber synergi mellem Kommunens strategiske mål og fire grundlæggende metoder: Stedets perspektiv, puljer og partnerskaber, borgerinddragelse og innovation og samskabelse, der alle skal bidrage til et større samarbejde mellem kvarterets aktører. Fælles for metoderne er en helhedsorienteret, integreret og stedsspecifik tilgang, som orienterer sig ud fra lokale ressourcer, behov, udfordringer og løsninger. Områdefornyelsen agerer som strateg, facilitator og katalysator, der sammenbringer kvarterets mange aktører til en positiv udvikling i kvarteret.

STEDETS PERSPEKTIV

Områdefornyelsen arbejder i krydsfeltet mellem de lokale udfordringer og de overordnede strategiske mål og vilkår. Med et stedsspecifikt perspektiv skaber områdefornyelsen koblinger af muligheder og aktører, som ikke umiddelbart er synlige.

I et stedsspecifikt perspektiv opsøges lokale sprækker i vante løsningsformer og fastlåste udfordringer – sprækker, der opløser det vante syn på opgaveløsningen. Stedet som udgangspunkt for løsningen er en mulighed for en helhedsorienteret tilgang til problemfeltet.

Med stedet som perspektiv skabes grobund for nye samarbejds muligheder, hvor aktørkredsen udvides. De lokale aktører bliver synlige i opgaveløsningen ikke mindst foreninger, netværk, borgere, almene boligorganisationer og andre ikke kommunale aktører, hvorved normal praksis, silotænkning og fokus på drift udfordres, og nye løsningsmuligheder opstår.

INNOVATION OG SAMSKABELSE

Indre Nørrebro står overfor en række komplekse udfordringer med moderne fattigdom og sociale uligheder, udsatte familier, hjemløshed i byens rum, kriminalitetstruede unge og unge udenfor uddannelsessystem og/eller job. De udfordringer,

kvartret står overfor viser, at der er en kløft imellem stedets komplekse problemstillinger

og de tilbud, som kommune, boligorganisation, foreninger og civilsamfund praktiserer.

Indre Nørrebro er et kvarter med mange kommunale, almene og civile netværk, foreninger og projektaktører. Alle interessenter har sit fokus, mål, styrker og faglighed og bidrager til opgaveløsningen med sine styrker. Civilsamfundet og frivillige har et stort potentiale i forhold til at løfte kvarterets udfordringer. Særligt på Indre Nørrebro er der en lang tradition for, at civilsamfundet agerer aktivt og tager socialt ansvar. På Indre Nørrebro er der derfor et stort potentiale for, at Kommunens forvaltninger bruger kvarteret og Områdefornyelsen som arena for partnerskaber med almene, frivillige og andre civilsamsfundsaktører.

Innovative og utraditionelle løsninger opnås gennem samarbejder, der bringe andre perspektiver og metoder ind i opgaveløsningen dertil kan uddannelses- og forskningsinstitutioner, kunstnere eller utraditionelle rådgivere bidrage med nye perspektiver og opløse gængse forestillinger. Midlertidige løsninger som metode kan visualisere muligheder og afprøve alternativer i mindre skala, før den endelige løsning gennemføres. De permanente og bæredygtige løsninger skal bygge på de erfaringer, som de midlertidige løsninger frembringer

BORGERINDDRAGELSE, BORGERDIALOG OG BORGER(MEJEJER)SKAB

Udviklingen af kvarteret skal ske i synergi med kvarterets ressourcer - i en bottom-up proces - hvor civilsamfundets ressourcer udfoldes. Borgerinddragelsen skal involvere, skabe ejerskab hos borgere og sikre projekternes forankring, hvor interaktion, ansvar og medbestemmelse fører til medejerskab. Det er derfor essentielt, at borgerne og aktørerne ikke kun deltager i processen som videnspiloter, men involverer sig aktivt.

Inddragelse af en bred vifte af borgere og aktører er centralt for metoden i forhold til at udvikle forståelse mellem deltagernes perspektiver. Gennem tidlig dialog og medskabelse afdækkes muligheder og barrierer og skabes grobund for en konstruktiv og demokratisk proces frem mod realiseringen af kvarterplanens visioner.

Deltagergraden er divergerende igennem kvarterplanens faser, da interesser og ressourcer er forskellige og skifter over tid. Nærværende og aktive inddragelsesprocesser, hvor det er spændende og meningsfuldt at deltage og engagere sig i fælles beslutninger om kvarteret, er vigtig for borgerinddragelsens succes. Undervejs vil der være fokus på at inddrage og involvere grupper, som ikke umiddelbart tiltrækkes af gængse mødekulturer enten på grund af kultur- eller sprogbarrierer.

PULJER OG PARTNERSKABER - FORANKRING, EJERSKAB OG SAMARBEJDE

Puljer og partnerskaber er strategiske greb til at udvikle og gennemføre projekter i tæt samarbejde med lokale aktører. Metoden bidrager til, at projekter tager udgangspunkt i et lokalt behov og engagement.

Kvarteret har tradition for borgerdrevne projekter og et stærkt frivilligt engagement både i form

af kulturprojekter, eventarrangementer og mere politiske engagementer. Der er derfor et stort potentiale for at bygge videre på de lokale borgerressourcer. Ligeledes er der i kvarteret flere kommunale, semi-kommunale og private aktører, der arbejder med kvarterets udfordringer.

Områdefornyelsen ønsker at understøtte og udvikle allerede eksisterende ressourcer ved at udvikle samarbejdsformer mellem kvarterets mange sociale og kulturelle aktører, forvaltninger, civilsamfund og andre interessenter, hvor et mål for Områdefornyelsen bliver at bygge bro mellem og få de lokale netværk og ressourcer til at samarbejde.

PARTNERSKABER

Gennem en strategisk og metodisk tilgang til partnerskaber skabes innovative og bæredygtige løsninger i et længerevarende forpligtende samarbejde med en projektorganisation, hvor samarbejdet og projektet udvikles og tilpasses og der er fokus på udvikling og drift

PULJER

En anden samarbejdsform er 'puljesamarbejder'. Puljerne er en måde at bringe lokalt engagement og incitament i spil og samtidig finde løsninger på konkrete udfordringer i kvarterets dagligdag.

Puljerne tænkes at henvende sig til enkeltstående arrangementer og aktiviteter med fokus på at skabe samarbejde. Projekter, hvor flere aktører samarbejder, prioriteres ud fra målet om et øget samarbejdsniveau i kvarteret.

Til de konkrete puljer udvikles retningslinjer, der understøtter de mål og visioner, som Områdefornyelsen ønsker at realisere. Der vil især være fokus på at understøtte udviklingen i særligt udsatte områder i kvarteret og nye samarbejder mellem netværk og grupper.

Evaluering og baseline

Områdefornyelsens overordnede mål er at løfte kvarteret fysisk, socialt og kulturelt. Vi har fokus på, hvordan byliv og tryghed spiller sammen i et grønnere hverdagskvarter for beboere og gæster. Metoden til at styrke kvarteret er et øget samarbejde mellem kvarterets mange aktører både civile og professionelle.

Der stilles krav fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter om, at Områdefornyelsens fremdrift og effekt dokumenteres og evalueres i en midtvejsevaluering samt en slutevaluering for den samlede Områdefornyelse. Til måling heraf udarbejdes en baseline på Samarbejdsniveau og en baseline på Social kapital.

Områdefornyelsens resultater evalueres på to niveauer, hvor det på det overordnede niveau afdækkes kvarterets samarbejdskultur, der afspejler hvordan kvarterets aktører koordinerer og samarbejder omkring overlappende indsatsområder, mens sammenhængskraften og den sociale kapital tegner nørrebroerne socialt og kulturelt. Det andet niveau, der evalueres på er de konkrete projekters mål og bylivsregnskab.

BASELINE OG EFFEKTMÅLING: SAMARBEJDSNIVEAU

Antallet af kommunale og private aktører på Indre Nørrebro er mange, og mange udfører beslægtede indsatser. Der kan derfor opnås stor synergi ved at optimere kvarterets mange indsatser og aktører. Med HotSpot, de Boligsociale kontrakter og Boligsocial forum er der startet en større og bedre samarbejdskultur, men kvarteret indeholder flere aktører.

Med en område- og helhedsorienteret metode ønsker Områdefornyelsen, at indsatserne er i centrum og at aktørerne omkring skal samarbejde og koordinere. Et overordnet mål er derfor at styrke samarbejds-kulturen og skabe synergi mellem kvarterets aktører. Derfor afdækkes og måles netværks- og samarbejds-kulturen før og efter. Interviews og spørgeskemaundersøgelser skal kvalitativt og kvantitativt afdække samarbejds-kulturen i 2014, og følges op med en tilsvarende undersøgelse i 2019 som en del af slutevalueringen.

BASELINE OG EFFEKTMÅLING: SOCIAL KAPITAL

Den anden baseline bliver en del af en kvalitativ afdækning af kvarteret, og har fokus på kvarterets sociale kapital og sammenhængskraft. Afdækningen supplerer afdækningen af kvarterets samarbejds-kultur, men har primært fokus på civilsamfundet. Den kvalitative afdækning skal skærpe Områdefornyelsens arbejde og viden omkring udsatte grupper, stigmatiserede grupper og tryghed.

BYLIVSMÅLINGER, TRYGHED, PULJER OG PARTNERSKABER

Både byliv og tryghed er to centrale elementer i ansøgningerne til Områdefornyelsen Indre Nørrebro og en del af slutevalueringen. Der er forskellige syn, definitioner og perspektiver på tryghed, hvilke indsatser, der skal iværksættes, og hvilke mål, der arbejdes mod.

Områdefornyelsen vil udarbejde to forskellige baselines for tryghed på kvarterniveau, så styregruppe, sekretariat og forvaltninger har fælles udgangspunkt og pejlemærke. Som opstart har Områdefornyelsen i 2013/2014 udarbejdet en afdækning af det fysiske byrum i forhold til miljø og anmeldt kriminalitet. Rapporten er en del af en vidensindsamling omkring kvarterets tryghed. Dertil udarbejdes en mere kvalitativ tryghedsafdækning, hvor tryghed defineres som den konkrete, den oplevede tryghed og en bredere definition af tryghed som fremtidsbetyrninger.

Ved opstart af de konkrete projekter, puljer og partnerskaber udarbejdes der i samarbejde mellem sekretariat og arbejdsgrupperne en projektplan og projektbeskrivelse med fastsatte mål, succeskriterier, interessenanalyse, strategi

for borgerinddragelse og projektorganisering. Formålet er, at arbejdsgrupper, styregruppe, sekretariat, forvaltning(er) og samarbejdspartnere forventningsafstemmer og sikrer projektets fremdrift. I de fysiske projekter udarbejdes en relevant bylivstælling og kvalitativ måling af byrummet som en vidensindsamling og som en før og efter måling. Det overvejes om bylivstællingen skal laves både sommer og vinter, da et tema i flere af de fysiske projekter er at udvide brugen af byrummet til uden for sommersæsonen.

MIDTVEJSEVALUERING

Formålet med midtvejsevalueringen er at opsamle læring undervejs, justere processen samt sikre og skærpe fremdriften. I 2016 udarbejdes der derfor en midtvejsevaluering jf. opnåede resultater, succeskriterier og budget, der danner baggrund for en justeret proces og budget frem til 2019.

SLUTEVALUERING

Slutevalueringen vil tage udgangspunkt i ansøgningerne, midtvejsevalueringen og de to baselines. Da både byliv og tryghed er to centrale elementer i ansøgningerne, vil de også indgå i slutevalueringen.

Budget og investeringsplan

Kvarterplanens budget er opdelt, så det afspejler de to adskilte økonomier i hhv. Blågårdskvarteret og Rantzausgadekvarteret. Inden for disse to budgetter, er der en underdeling i sociale og kulturelle aktiviteter, samt projekter af fysisk karakter. Af Kvarterplanens anlægsprojekter er der enkelte, der kan gennemføres indenfor eget budget, og andre, hvor der skal søges fonde og dannes partnerskaber for at tiltrække medfinansiering.

FYRTÅRNSPROJEKTER OG VISIONSPLANER

Kvarterplanen beskriver to visionsplaner, nemlig Grønt Kulturcentrum og Blågårdsvisionen, der begge er to ambitiøse fyrtårnsprojekter. Derudover er også renoveringen af Rantzausgade et centralt fyrtårnsprojekt. Områdefornyelsens strategi er at finansiere visions- og programudvikling samt afklaring af samarbejder, partnerskab og finansiering. Områdefornyelsen afsætter derfor budget til de første faser af projektudviklingen og fundraising samt til gennemførelsen af et mindre delprojekt.

SKALERBARE PROJEKTER

Ambitionerne er store for Kvarterplanens projekter. Ud over fyrtårnsprojekterne er Rantzausgade og Den indre sti to projekter, hvor ambitionerne er større end budgettet. Projekterne udvikles derfor som skalerbare projekter og Områdefornyelsen vil arbejde målrettet på at skaffe medfinansiering. Opnås der, mod forventning, ikke medfinansiering, gennemføres kun et reduceret projekt.

SKYBRUDSPLANEN

Kvarterplanen indeholder tre større anlægsprojekter, hvor det er målet at indarbejde skybrudsløsninger i hhv. Rantzausgade, Hans Tavsens Park og Korsgade. Hvis skybrudsløsninger skal indarbejdes i disse projekter kræver det medfinansiering fra HOFOR, Københavns Kommune og evt. fonde. Der mangler endnu konkret viden omkring skybrudsløsninger, og der afsættes derfor en pulje til vidensafklaring og konkretisering af skybrudsløsninger. Det er essentielt for Områdefornyelsen at implementeringen af Skybrudsplanens handlingsplaner og prioriteringen af Indre Nørrebro

er tidsmæssigt koordineret og sammenfaldende med realiseringen af Kvarterplanen.

INVESTERINGSPLAN

Kvarterplanens projekter skal skabe synergi med Kommunens, de almene boligorganisationers og private investeringer i kvarteret. Af allerede planlagte projekter og større kommende investeringer kendes flg.:

BYGNINGSRENOVERING:

Der er i 2014 indstillet seks ansøgninger om bygningsfornyelse med en samlet budgetramme på 51 mio. kr., heraf 30 mio. som privat med finansiering. Der er ansøgt om ekstraordinær bygningsfornyelses og der er planlagt to ansøgningsrunder i hhv. 2014 og 2015.

FÆLLES GÅRDHAYER OG GRØNNE PROJEKTER:

Der afsættes 20 pct. af den ekstraordinære byfornyelsesramme til Fælles gårdhaver og grønne projekter i kvarterplanen, hvorved der gives mulighed for at genoprette og tilføje elementer til eksisterende fælles gårdhaver, hvor der i dag er tryghedsmæssige og brugsmæssige udfordringer. Det er særligt til projekterne Den indre sti og Urban farming, at der prioriteres midler fra den ekstraordinære byfornyelsesramme udover den finansiering, der er afsat i kvarterplanens budget.

CYKELPAKKE 7:

Der er i afsat 3,0 mio. kr. til erstatningspladser i sammenhæng med Rantzausgades renovering.

BOLIGAFDELINGEN BLÅGÅRDEN:

fsb påtænker at iværksætte en fysisk helhedsplan med en ansøgning til Landsbyggefonden om renoveringsstøtte til strukturelle, fysiske og miljømæssige arbejder. Omfang og tidsplan er endnu ikke afklaret.

	I alt	Rantzausgadekvarter	Blågårdskvarter	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Torve, pladser, opholdsarealer m.v.		20.500	16.500	100	2.675	11.575	8.350	12.400	1.900
 Trafikplan for hele kvarteret	250	150	100		250				
 Blågårdsvisionen	1.250		1.250		250	750	250		
 Realisering af Blågårdsvisionen	6.000		6.000				500	5.000	500
 Rantzausgade	7.000	6.500	500		500	6.000	500		
 Griffenfeldsgade	3.000	3.000				400	2.600		
 Det lokale erhvervsfællesskab	1.650	750	900		375	425	425	425	
 Den indre sti	3.500	500	3.000		250	1.750	1.500		
 Urban farming (fysiske aktiviteter)	3.250	1.000	2.250		500	800	800	800	350
 Helhedsplan for skybrud	500	250	250	100	300	100			
 Blågård Skole - kvarterets skole	100	100					100		
 Grønt Kulturcentrum	1.250	1.250			250	750	250		
 Realisering af Grønt Kulturcentrum	6.000	6.000					250	5.000	750
 Bedre forhold for hjemløse	750	250	500				375	375	
 Pulje for trygge byrum og lokale mødesteder	2.500	750	1.750			600	800	800	300
Kulturelle og sociale foranstaltninger		4.000	4.000	100	1.500	2.200	2.350	1.400	450
 Urban farming (sociale aktiviteter)	1.250	500	750		250	350	350	200	100
 Brobyggende aktivitetspartnerskaber	1.750	1.250	500		300	500	500	300	150
 Aktivitetspulje for inklusion	3.000	1.500	1.500		500	600	900	800	200
 Folkets Park	500		500	100	250	50			
 Kunst og fortællinger fra Indre Nørrebro	500	250	250			250	250		
 Unges vej til voksenlivet	1.000	500	500		200	350	350	100	
Områdesekretariat, programudarbejdelse, fundraising m.v.	10.000	5.000	5.000	1.700	1.500	1.850	1.850	1.850	1.250
I alt (i tusinde kr.)	55.000	29.500	25.500	1.900	5.675	15.625	12.550	15.650	3.600

BLÅGÅRD SKOLE:

Dele af skolens faciliteter er endnu ikke renoveret efter skybrud i 2011 fx gymnastiksalen. Der skal opstartes en dialog med Københavns Ejendomme for at opnå synergi gennem koordinering og samtidighed.

KORSGADEHALLEN OG STØBERIET:

Der skal opstartes en dialog med Københavns Ejendomme for at afklare, om der er renoveringsprojekter på vej og hvor der kan opnås synergi gennem koordinering og samtidighed.

METROBYGGERI:

På kanten af Områdefornyelsens grænser pågår der pt. byggeri af to nye Metrostationer hhv. Nuuks Plads og Nørrebro Runddel. De to Metrostationer åbner i 2018 og vil få stor indflydelse på kvarterets infrastruktur og trafikale mønstre særligt omkring Rantzausgade.

Områdefornyelsens organisering

Gennemførelsen af Kvarterplanen bygger på visionen Sammen om Nørrebro og det afspejles i organiseringen af Områdefornyelsen, der er bygget op omkring et samarbejde mellem borgere, kommunale aktører, lokale kræfter, netværk og projekter. Med en bred deltagelse af aktører løfter vi i flok, skaber innovation, medejerskab og forståelse mellem kvarterets mange perspektiver på tværs af fagligheder, ressourcer, interesser, behov og ønsker.

Samarbejdet mellem Styregruppe, Formandskab, Områdefornyelsens sekretariat, de fem arbejdsgrupper og projektgrupperne sker i en tæt og tillidsfuld dialog, hvor alle bidrager med egne kompetencer og sikrer forankring og dialog med eget bagland. Styregruppen sikrer forankring i kvarteret og at Kvarterplanen gennemføres i en samlet balanceret mellem de fem indsatser.

STYREGRUPPEN

20 medlemmer udgør styregruppen og afspejler kvarterets aktører og borgere. Styregruppen sammensættes med udgangspunkt i de fem arbejdsgrupper. Fra hver gruppe udpeges en borger, en anden aktør og en lokal kommunal aktør. Nørrebro Lokaludvalg udpeger to medlemmer, Det Gode Naboskab et medlem (den boligsociale helhedsplan), Teknik- og Miljøforvaltningen har et medlem og Områdefornyelsen er repræsenteret ved projektchef. Anden aktør defineres som en lokal forening, gårdlaug, netværk eller NGO, der kan bidrage til opgaveløsningen. Ved sammensætningen af styregruppen er der taget hensyn til en balanceret deltagelse fra henholdsvis Rantzausegade- og Blågårdskvarteret. Formandskab består af i alt fem medlemmer inkl. Projektchef, samt repræsentant fra Teknik- og Miljøforvaltningen.

KOMMUNAL FØLGEGRUPPE

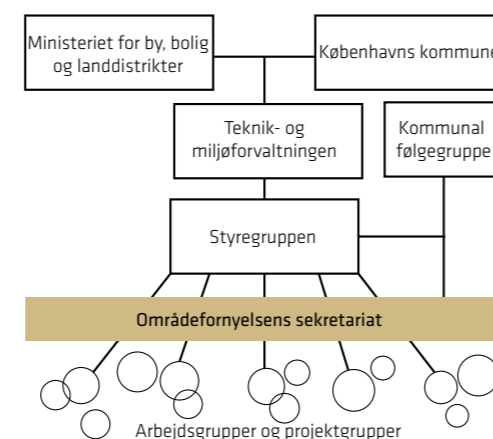
Områdefornyelsens sekretariat koordinerer og samarbejder med Chefforum Nørrebro ift. at sikre en koordineret kommunal indsats på tværs af kommunens forvaltninger. Teknik- og Miljøforvaltningens repræsentant repræsenterer Chefforum i styregruppen.

ARBEJDSGRUPPERNE

Indsatsområdets samlede udvikling varetages af arbejdsgrupperne, som også supplerer og kvalificerer styregruppens viden. Arbejdsgrupperne opstarter de konkrete projektgrupper og indkalder til opstartsmøde. Arbejdsgrupperne er åbne og deltagere kan koble sig på undervejs i hele forløbet. Arbejdsgruppen skal sikre en bred borgerinddragelse gennem hele processen.

PROJEKTGRUPPERNE

De konkrete projekter udvikles i projektgrupperne. For at sikre en bred innovativ løsning skal projektgruppen sammensættes med en aktørkreds af både kommunale og andre aktører, samt en bred deltagelse af borgere. Styregruppen inddrages i projektudviklingen ved væsentlige milepæle og væsentlige beslutninger.

Områdefornyelsens sekretariat

Områdefornyelsens lokalt placerede sekretariat er bindeledet mellem kommunen og borgerne på Indre Nørrebro.

Sekretariatet faciliterer den omfattende borgerinddragelse, der sker gennem hele den femårige projektperiode og er garant for de konkrete projekters lokale forankring og den opbygning og styrkelse af nye og eksisterende netværk, der er en af områdefornyelsens vigtigste opgaver.

Områdefornyelsens lokale sekretariat varetager tre kerneopgaver:

1. Overordnet projektgrundlag og projektstyring
2. Borger- og interessentinddragelse
3. Initiativtagning, opsøgning og deltagelse i særligt kulturelle og sociale aktiviteter

Herudover udarbejder Områdefornyelsens sekretariat kvarterplan, investeringsplan og evalueringsplan.

Det er sekretariatets opgave at udvikle projektgrundlag, sikre projekternes fremdrift og kontakten mellem de lokale kræfter og kommunens forvaltninger. En del af opgaven er at facilitere samarbejder og partnerskaber omkring projektudvikling mellem kvarterets mange aktører. Det gælder fx samarbejder med boligselskaber omkring boligsociale initiativer, anlægsprojekter eller socialøkonomiske virksomheder med kvarterets iværksættermiljø og foreninger omkring kulturelle og sociale initiativer og aktiviteter.

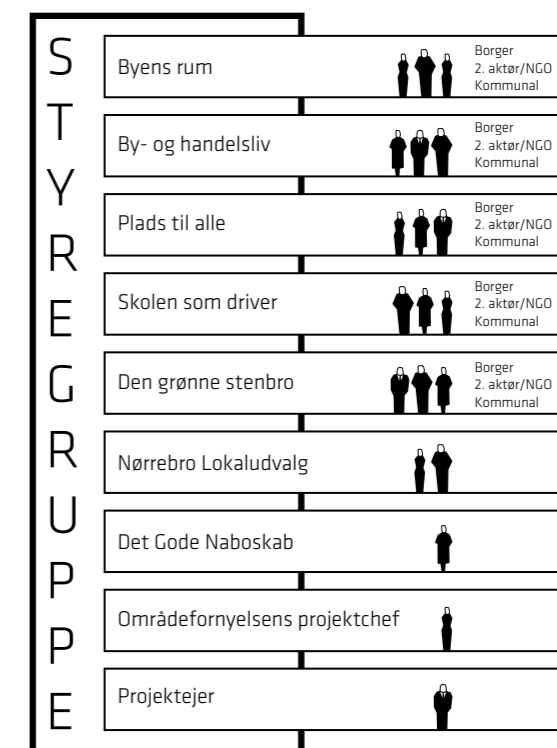
Sekretariatet har i dagligdagen et tæt samarbejde med Områdefornyelsens centrale sekretariat i Teknik- og Miljøforvaltningen, der varetager et koordineret samspil med forvaltningens drift, projektstyring og strategi. Denne funktion er ikke en del af Områdefornyelsens budget.

Det er sekretariatets rolle at igangsætte, rådgive og facilitere styregruppens og arbejdsgruppernes arbejde med indkaldelser til møder med dagsorden, referatskrivning og opfølgning på beslutninger, der ikke varetages af de frivillige. I arbejdsgrupperne støtter sekretariatet udarbejdelsen af program, prioritering og sikring af en bred inddragelse af borgere og interessenter. Sikring af inddragelse af svage beboerstemmer er et vigtigt fokuspunkt for Områdefornyelsen. Sekretariatet står for den løbende regnskabsføring, herunder ledelsesrapportering til Københavns Kommune og til styregruppen. Der

udarbejdes statusopgørelser, midtvejsevaluering og den endelige evaluering ved projektets afslutning. Sekretariatet udarbejder årsregnskaber til revision og fremlægger diverse oversigter over budget og regnskab som ledelsesinformation til styregruppen. Sekretariatet administrerer desuden områdefornyelsens puljer og varetager ledelsen og økonomistyringen af projekterne. En del af projekterne er ikke fuldt finansieret, og som en del af projektudviklingen indgår derfor også at tiltrække medfinansiering via partnerskaber, fundraising og tiltrække anden finansiering.

Endvidere står sekretariatet for kommunikation og formidling af områdefornyelsens aktiviteter i forbindelse med arrangementer, indsatser og indkaldelse af nye projektgrupper.

Sekretariatet består i projektperioden af en basisbemanding ift. de administrative opgaver, og vil derudover blive bemanded med projektmedarbejdere tilkøbt med de nødvendige faglige kompetencer.

Begrebsafklaring

HVAD ER EN KVARTERPLAN?

En Kvarterplan beskriver mål og rammer for Områdefornyelsens arbejde. Den indeholder en strategi for, hvordan der skabes en positiv udvikling i kvarteret udmøntet i en række indsatsområder med prioriterede konkrete projekter, puljer og partnerskaber, der skal gennemføres over de følgende fem år. Projekterne i Kvarterplanen er beskrevet på et overordnet niveau med vision, projektmål og budget.

Kvarterplanen udvikles i dialog med lokale aktører og Kommunens forvaltninger, og skal godkendes af styregruppen, Kommunens forvaltninger, Borgerrepræsentationen samt Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, inden pengene til realisering af projekterne frigives. Kvarterplanen fungerer som en fælles projektbeskrivelse mellem kommune, ministerium og kvarterets styregruppe.

Når alle parter har godkendt kvarterplanen, kan den egentlige projektudvikling igangsættes og projekterne detailudvikles i dialog med nørrebroere, foreninger, brugere, styregruppe, forvaltninger og andre samarbejdspartnere.

HVAD ER EN OMRÅDEFORNYELSE?

Områdefornyelse er en femårig, helhedsorienteret lokal byudviklingsindsats finansieret af Københavns Kommune og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. På Indre Nørrebro er der afsat 55 mio. kr. til Områdefornyelsen, fordelt med 28,5 mio. kr. til Rantzausgadekvarteret og 26,5 mio. kr. til Blågårdskvarteret.

HVAD ER MÅLET MED OMRÅDEFORNYELSEN?

Målet er at igangsætte en positiv fysisk, social og kulturel udvikling af et udsat byområde. Med en helhedsorienteret og områdebaseret tilgang vil Områdefornyelsen i samarbejde mellem

kvarterets borgere, foreninger, boligselskaber og kvarterets kommunale aktører igangsætte eller understøtte en bæredygtig positiv udvikling af kvarteret.

HVAD ER OMRÅDEFORNYELSESEKRETARIATET?

For at sikre den områdebaserede tilgang og det lokale perspektiv etablerer områdefornyelsen et lokalt sekretariat og en lokalt forankret styregruppe.

HVAD ER EN STYREGRUPPE?

Styregruppen består af repræsentanter for beboerne, lokaludvalget, foreninger, Det Gode Naboskab samt lokale kommunale aktører.

Styregruppen vedtager kvarterplanen og igangsætter, prioriterer og styrer områdefornyelsens projekter sammen med sekretariatet.

HVORDAN UDVÆLGES ET OMRÅDE TIL OMRÅDEFORNYELSE?

Københavns Kommune udvælger nye områdefornyelser i et af byens seks udsatte byområder, der karakteriseres af en række statiske socioøkonomiske parametre: Uddannelsesniveau, indkomstniveau, andelen af arbejdsløse, andelen af beboere med anden etnisk baggrund og endelig lejligheder med installationsmangler. Manglende kommunale investeringer i infrastruktur, lavt niveau af kommunal drift og renhold, utryghed og kriminalitet med mere spiller også ind på udvælgelsen. I samarbejde med Kommunens forvaltninger afdækkes Kommunens samlede udfordringer og aktiviteter.

Indsatsområdernes fysiske placering

Udgangspunktet for Områdefornyelsens arbejde er, at det er helhedsorienteret. Altså at hele kvarteret tænkes som et samlet mål for Områdefornyelsens vision og arbejde. Til trods for at arbejdet er inddelt i fem indsatsområder, udmønter denne helhedsorientering sig i, at de enkelte projekter på lang sigt skal være til gavn for det samlede kvarter, og hjælpe til at opnå visionen.

De fleste projekter indenfor hvert af de fem indsatsområder tager udgangspunkt i specifikke steder i kvarteret. På kortet er de stedsspecifikke projekter markeret med det pågældende indsatsområdes farve. Dog er ikke alle projekter tilknyttet et bestemt geografisk område, fordi de er af mere social eller kulturel karakter, fordi de konkrete steder endnu ikke er udpeget, eller fordi

de ganske enkelt er gældende for hele kvarteret. Eksempelvis er de fleste projekter indenfor indsatsområdet 'Plads til alle' projekter uden et specifikt sted, men vil være gældende over hele kvarteret. Projektet 'Trafikplan for hele kvarteret' er, som navnet antyder, et projekt, som heller ikke kan placeres et enkelt fysisk sted, da det er aktuelt for samtlige veje, stier og pladser i kvarteret.

Den helhedsorienterede tilgang til opgaveløsningen betyder, at hvad enten projekterne er af fysisk, social eller kulturel karakter, har de fleste projekter snitflader og elementer fra de andre indsatsområder. Således opnås på bedst mulig vis et velfungerende og samlet kvarter.

Hvad kan du gøre?

Områdefornyelse Indre Nørrebro ønsker et så stærkt lokalt engagement som muligt og har brug for den lokale viden om kvarteret. Derfor skal alle kunne være med til at føre kvarterplanens projekter ud i livet.

Der er mange måder at deltage på. Frem mod 2019 vil der blive igangsat både store og små projekter. Du kan deltage aktivt i en arbejdsgruppe og være med til at udvikle store, langsigtede projekter, eller du kan nøjes med at give din mening til kende. Der er også mindre projekter, som har brug for hænder 'her og nu', eksempelvis events eller midlertidige projekter. Det kan også være, at du selv har et forslag til et projekt eller begivenhed?

Du er altid velkommen til at kontakte sekretariatet, hvis du vil høre status på de forskellige projekter, eller hvis du selv har et projekt, som du har brug for råd og vejledning til at få ført ud i livet. Hvis du ønsker at modtage nyhedsbrev, kan du tilmelde dig på mailadressen nedenfor.

Mail indrenoerrebro@tmf.kk.dk

facebook [facebook.com/omraadefornyelsenindrenoerrebro](https://www.facebook.com/omraadefornyelsenindrenoerrebro)

www kk.dk/omraadefornyelsenindrenoerrebro

**SAMMEN
OM BYEN**